

**NYÍREGYHÁZI FŐISKOLA
PEDAGÓGUSKÉPZŐ KAR**

**Hátrányos helyzetű felnőttek és a
felnőttoktatás**

**Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület
Trambulín projektjének bemutatása**

**Témavezető:
Dr. Kerülő Judit**

**Készítette:
Vadas Anita Katalin**

**NYÍREGYHÁZA
2012**

Tartalomjegyzék

Tartalmi összefoglaló.....	2
Summary	3
1. Bevezetés	4
2. A hátrányos helyzet értelmezése és következményei	5
3. A hátrányos helyzetű felnőttek oktatása	16
4. Az OTE bemutatása, céljai, tevékenységei, projektjei.....	22
5. A Trambulín projekt bemutatása	31
5.1. A toborzás és kiválasztás folyamata.....	32
5.2. A projekt szakmai tartalma	35
5.3. Képzési célok és szakmódszertan	48
5.4. Tanulmányi kirándulások a projektben	49
6. Következtetések	50
7. A program sikerének okai	53
8. A program eredményei	56
9. Összegzés	57
Irodalomjegyzék	58
Mellékletek	61

Tartalmi összefoglaló

Szakedolgozatom központi témája a hátrányos helyzetű felnőttek oktatása, mindezt pedig a debreceni székhelyű Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület (a továbbiakban OTE) Trambulin programján keresztül mutattam be.

Az OTE 1999-ben alakult 15 foglalkoztatási célú szervezet összefogásaként, akik elkötelezettek a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű célcsoportok segítése iránt. A Trambulin projekt keretében Debrecenben és a környező településeken élő, alacsony iskolai végzettségű vagy elavult, nem piacképes szakképzettséggel rendelkező nők számára nyújt segítséget abban, hogy megtalálják a számukra megfelelő képzési, illetve munkalehetőséget.

Dolgozatomban több szakember véleményét idéztem arról, hogy mit értenek a hátrányos helyzet fogalmának különböző értelmezésein, egyáltalán kit tekintenek hátrányos helyzetűnek a pedagógia, az andragógia és a foglalkoztatás szempontjából, valamint milyen jellemzőkkel rendelkezik ez a réteg.

Kitértem a hátrányos helyzetű felnőttek oktatására, ismerttettem azt, hogy a hátrányos helyzetűek esetében milyen elvárások jelentkezhetnek egy képzéssel kapcsolatban, és milyen szerepe van a hátrányok csökkentésében a felnőttképzésnek.

Bemutattam az OTE céljait, tevékenységeit, valamint az elmúlt években végrehajtott főbb projektjeit. Részletesen írtam a Trambulin program célcsoportjáról, a résztvevők esetében alkalmazott toborzási- és kiválasztási folyamatról és a program szakmai tartalmáról, így a szociális munkát, a tanórákat, a tréningeket, klubfoglalkozásokat, szolgáltatásokat és a tanácsadást bővebben is elemeztem.

Szakedolgozatom végén értékeltem a projekt felépítését és szakmai anyagát, az alkalmazott módszerek hatékonyságát, illetve összefoglaltam azokat a tényezőket, melyek fontos szerepet játszottak a program sikerességében.

Megállapítottam, hogy az OTE által alkalmazott módszerek és tananyagok kiválóak, a lemorzsolódás minimálisnak tekinthető, és a projekt eredményességét ez nem befolyásolta.

Summary

The central theme of my thesis is the education of socially disadvantaged adults. I display their situation through a programme called ‘Trambulin’. This programme belongs to the National Transit Employment Association (NTEA) which headquarter is in Debrecen.

The NTEA was founded in 1999, its foundation was the result of the cooperation of fifteen employment-oriented organizations. These organizations are determined to help socially disadvantaged groups on the labour market. The NTEA gives help to women whose education is not essential and whose qualifications are not marketable to find a training or a job opportunity in Debrecen and nearby.

I quote several experts’ opinion about their understanding of the term ‘socially disadvantaged’, who they think are disadvantaged in connection with pedagogy, andragogy and employment. I also explore what these experts think about the features of this social layer.

I explain the education of disadvantaged adults. I display the possible expectations with regard to their trainings and the role of the adult education in reducing the drawbacks.

I present the aims, the activities and the recent projects of the NTEA. I write in details about the ‘Trambulin’ programme’s target group, the recruiting and the selection processes. I analyze the social work, the classes, the trainings, the club activities, the services and the consultancy.

Finally, I value the structure and the professional materials of the project, the efficiency of the methods that are used there. I even summarize those factors that play essential roles in the success of the programme.

I state that the methods and the teaching materials used by the NTEA are excellent, the dropout of the participants is the lowest and this does not affect the achievements of the project.

1. Bevezetés

„Szeretned kell azt amit csinálsz, s akkor a legdurvább munka is alkotássá válik.”

(Gorkij)

Szakdolgozatomban a hátrányos helyzetű felnőttek oktatásának bemutatására vállalkoztam, mindezt pedig a debreceni székhelyű Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület (a továbbiakban OTE) Trambulin programján keresztül ismertetem.

Véleményem szerint a téma azért aktuális napjainkban, mert rengeteget lehet olvasni és hallani az egész életen át tartó tanulásról, de arról már sokkal kevesebbet, hogy az oktatásban lévő lehetőségeket kihasználva miként lehetne javítani azoknak a helyzetén, akik alacsony iskolai végzettségük miatt, nem tudnak érvényesülni a munkaerőpiacon. Ők a tartósan állástalanok, akik általában elszoktak a rendszeres munkavégzéstől, lelki, gyakran testi állapotuk is leromlott, önértékelési zavarokkal küszködnek, önbizalmuk alacsony szinten van, kommunikációs képességeik gyengültek, szociális képességeik megerősítésre várnak. Értük és miattuk jött létre az OTE.

A civil szervezettel 2011 novemberében kerültem először kapcsolatba, amikor előadást tartottam a hátrányos helyzetű felnőttek képzéséről, és kerestem egy olyan egyesületet, ahol konkrét programot dolgoztak ki kifejezetten erre a célcsoportra. Már akkor lenyűgözött az ott dolgozók elkötelezettsége és hihetetlen nagy tenni akarása az iránt, hogy minél több és több ember számára nyújtsanak segítő kezet, valamint megmutassák azt, hogy a legrosszabb helyzetből is van kiút.

Elsődleges célom, hogy részletesen bemutassam az OTE említett projektjét: a célcsoportot, a résztvevők esetében alkalmazott toborzási- és kiválasztási folyamatot, valamint a projekt szakmai tartalmát. További célom, hogy következtetéseket vonjak le a programról, az alkalmazott technikákról, illetve értékeljem a módszerek hatékonyságát.

A gyakorlati rész megírásában nagy segítségemre voltak az egyesület dolgozói. Közülük az elnököt, Kádár Erikát emelném ki, aki egy interjú (lásd. 1. számú melléklet) és több személyes beszélgetés alkalmával lehetővé tette, hogy a program minden részébe belelássak, Szabados Tünde szociális munkást, aki részletesen beszélt munkájáról, ami által megismerhettem a programban résztvevők egyéni problémáit, valamint Tóth Ibolya szakmai vezetőt, aki a projekt sikerességének okairól tájékoztatott.

Továbbá nagy köszönettel tartozok konzulensemnek, Dr. Kerülő Juditnak, aki magas szintű szakmai hozzáértéséből adódóan tanácsokkal látott el diplomamunkám írása során.

2. A hátrányos helyzet értelmezése és következményei

A hátrányos helyzet definiálására számos meghatározás született, de maga a fogalom több kísérlet és próbálkozás ellenére a mai napig nem tekinthető tudományosan meghatározott kategóriának, inkább egy gyűjtőfogalom. Tartalma általában attól függ, hogy milyen kontextusban merül fel használata, de leggyakrabban gazdaságpolitikai, illetve társadalompolitikai összefüggésben alkalmazzák.

A továbbiakban a hátrányos helyzet értelmezésének különböző aspektusait mutatom be időrendi sorrendben haladva a múltból egészen napjainkig.

A hátrányos helyzet megjelölés a '60-as években vált egyre „divatosabbá”, azonban nem mint tudományos terminus, hanem mint egy minisztériumi utasítás hivatalos szóhasználata. Miután 1962-ben megszűnt a származás szerinti egyetemi-főiskolai beiskolázás, megszületett a „hátrányos helyzetűek” segítéséről szóló minisztériumi utasítás. A '80-as évek második felétől ezért halmozottan hátrányos helyzet jelzót használ a szakirodalom. Általánosságban ebbe a „leszakadó rétegbe” tartoznak: a munkanélküliek, a szegények, a szociálisan inadaptáltak¹ és a kisebbségek. (Stefán, é.n.)

Polónyi István (é.n.) a magyar társadalom összetételét vizsgálva, a következő hátrányos helyzetű rétegeket, csoportokat különbözteti meg a felnőttképzésben a finanszírozás szempontjából:

- Munkanélküliek;
- Munkanélküliségtől veszélyeztetettek – alacsony iskolázottságúak, elavult szakmai képzettséggel rendelkezők, idősebb kori munkanélküliségtől veszélyeztetettek, szociálisan kiszolgáltatott helyzetben lévők, romák, stb.;
- Ideiglenesen inaktívak – gyesen, gyeden lévők, katonai – ill. polgári – szolgálatukat töltők;
- Szabadságvesztés büntetésüket töltők;
- Rehabilitálandók – rokkantak, egészségügyileg károsodottak, szenvedélybetegek;
- Szociálisan nehéz helyzetű, munkaképes korú inaktívak.

¹ teljesítmény és viselkedésvisszalépéssel küzdenek

Várnagy Elemér és Várnagy Péter A hátrányos helyzet pedagógiája című könyvükben arról írtak, hogy a Pedagógiai Szemle 1967-ben nyilvános értekezletet rendezett a hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatban. Az akkori állásfoglalás szerint hátrányos helyzetűek azok a tanulók, akiket tanulmányi szempontból különböző környezeti tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben. Hátrányos helyzetűekké tehát nem születnek, hanem azzá válnak a tanulók, mivel e gyerekek nem indulnak egyenlő feltételekkel az iskolába, s ott nem tanulnak azonos körülmények között.

Az alapprobléma az volt akkor, hogy a fizikai dolgozók gyermekeinek adottságait a különböző környezeti tényezők nem segítik olyan mértékben kibontakozni, mint pl. az értelmiségi szülőkét. Ebben az időszakban az oktatásügy feladatául tűzte ki, hogy minden hátrányos helyzetű tanulót segíteni kell, de különösen azoknak a fizikai dolgozóknak a gyermekeit, akiknek az otthoni környezet kevesebb lehetőséget biztosít tanulásukhoz, képességeik kibontakoztatásához. A probléma csak pedagógiai eszközökkel nem oldható meg: a gazdasági, társadalmi, művelődéspolitikai, pedagógiai tényezők együttes összefogásával kell fokozatosan elérni a kitűzött célokat. (Várnagy, 2003. 11.o.)

Kozma Tamás szerint a „hátrányos helyzetről” két esetben beszélhetünk. Az egyik esetben az esélyek egyenlőtlen voltát értik rajta, társadalmunk különféle rétegeinek, csoportjainak vagy egyéneinek ún. felfelé irányuló vertikális mobilitásában. A másik esetben viszont bizonyos állapot megjelölésére szolgál egyes társadalmi csoportok helyzetének jellemzése végett. A fogalom értelmezését megkönnyíti, használatát pedig pontossá teszi, ha ezt a kétféle jelentést megkülönböztetjük egymástól. Egyik esetben ugyanis elsősorban a továbbtanulás szempontjából mérlegeljük a problémát (egyenlőtlen esélyek); a másik esetben főként a lemaradókra figyelünk (iskolai kudarcok). (Kozma, 1975.)

A szerző szerint ugyanannak a társadalmi jelenségnek kétféle szemléletmódjáról van szó; a kétfajta „hátrányos helyzet” lényegében összetartozik.

Ferge Zsuzsa Társadalmi struktúra – társadalmi hátrány című művében "hátránynak", hátrányos helyzetnek nevezi azt, ha valaki öreg, fogyatékos, sokgyermekes, elmebeteg, valamint azt is, ha alacsony a jövedelme, rossz a lakása, a munkája. Szerinte szemmel láthatóan igencsak vegyes jelenséghalmaz ez, amelyben biológiai, demográfiai, társadalmi jelenségek keverednek, s ezen belül szinte mindent egyszerre lehet oknak és okozatnak tekinteni.

A szociológus súlyos halmozott hátránynak nevezi azt, amikor az egyén vagy család helyzete nem egy-két szempontból rosszabb, mint a többségé, hanem sok lényeges vonatkozásban. (Ferge, 1981.)

Huszár István A Magyar Szociológiai Társaság 1981. április 23-24-én rendezett tudományos konferenciáján A hátrányos helyzetűek Magyarországon című előadásán így fogalmazott: „A hátrányos társadalmi helyzetben azok a személyek, illetve családok vannak, akiknek szükségletkielégítési lehetőségei, életkörülményei, s lehetséges életmódja a társadalom többségénél lényegesen rosszabb.

A hátrányok több dimenzióban nyilvánulhatnak meg: az alacsony jövedelem és fogyasztási szint, a rossz lakáskörülmények és lakókörnyezet, az alacsony iskolai végzettség és műveltségi színvonal, a nagyon nehéz és az egészségre ártalmas munkakörülmények, a gyermekek felnevelkedésének veszélyeztetettsége, a betegség, a testi vagy szellemi fogyatékoság, rokkantság, az idős kor különleges nehézségei, a deviáns viselkedésű családtagok – mind-mind a hátrányok megnyilvánulásai és egyben okai.

A hátrányos helyzet különlegesen súlyossá válik, ha a különféle hátrányok halmozódnak, pl. az alacsony jövedelem, a rossz lakásviszonyok, az alacsony iskolai végzettség és a deviáns viselkedés egyszerre fordulnak elő egyetlen családnál. Vagyis, ha többszörösen hátrányos helyzet alakul ki.

Úgyszintén különösen súlyossá válik a hátrányos helyzet, ha a család tartósan nem tud belőle kiemelkedni, a szülők után a felnövekvő gyermekek is hátrányos helyzetű rétegben maradnak. Sok esetben éppen a hátrányok halmozódása az oka is ennek.” (Huszár, 1981. 125.o.)

Huszár István fent említett előadásában felsorolta a hátrányos helyzet jellemzőit is, melyek a következők:

1. Az alacsony jövedelem miatti hátrányos helyzet definiálásánál a statisztikai és a szociológiai irodalomban két típusú módszert használnak. Egyik az ún. abszolút vagy normatív, a másik az ún. relatív vizsgálat. Abszolút vagy normatív vizsgálat az, amikor meghatároznak egy jövedelemszintet – meghatározott időpontban –, amely az emberi szükségletek valamilyen minimumának fedezésére elegendő, és azt tekintik „szegénynek”, akinek a jövedelme e szint alá esik. A relatív vizsgálat esetében azt tekintik „szegénynek”, akinek a jövedelme lényegesen elmarad az átlagjövedelemtől, a számtani átlagnál vagy a medián jövedelmek felénél vagy 40

százaléknál alacsonyabb. Mindkét megközelítést érdemes alkalmazni, mindkettő mond valami lényegeset, de mást és mást, az alacsony jövedelműekről.

2. A lakáskörülmények két esetben tekinthetők olyan kedvezőtlennek, hogy hátrányos társadalmi helyzetet okoznak:
 - a) ha a lakás fizikai állapota rossz, egészségtelen, vagy felszereltsége igen hiányos,
 - b) ha a lakás kisebb annál, mint amekkora lakásra a benne lakóknak indokoltan szükségük lehetne, nagy a lakássűrűség, vagy olyanok laknak együtt, akiknek külön lakásban kellene lakniuk, önálló lakásra jogosultak, de még sincs önálló lakásuk.
3. A hátrányos helyzet oka, illetve következménye az alacsony iskolai végzettség és a szakképzettség hiánya. Ha azonban a mai magyar társadalomban az iskolai végzettség szempontjából különösen hátrányos helyzetben lévőket akarjuk körülhatárolni, akkor elsősorban azokra kell gondolni, akik nem végezték el a jelenleg alapvető követelménynek tekintett 8 általános iskolai osztályt.
4. A hosszabb időt állami gondozásban töltő gyermekek később, az állami gondozás megszűnte után, igen nehezen illeszkednek be a társadalomba.
5. Az idős kor még nem jelent önmagában társadalmi hátrányt, de hátrányos helyzetbe kerül az idős korú személy:
 - a) ha jövedelme a nyugdíjazás után messze elmarad munkaképes korúakétól;
 - b) ha egészségi állapotának romlása következtében nem teljesen vagy egyáltalán nem képes önmagáról gondoskodni, önmagát ellátni;
 - c) ha elmagányosodik, mert nincsenek hozzátartozói, barátai, akikkel jó emberi kapcsolatokat tarthatna fenn.
6. A betegek és rokkantak hátrányos helyzete közismert. A rokkanttá válás leggyakoribb okai a vele született, részben genetikai okokkal magyarázható rendellenességek mellett a keringési rendszer betegségei, majd a balesetek és mérgezések, a csontváz, az izomrendszer, a kötőszövet betegségei, a légzőrendszer betegségei, az elmezavarok.

7. Végül a hátrányos társadalmi helyzetet jelentő tényezőkhöz tartozik a deviáns viselkedés vagy a társadalmi beilleszkedési zavarok. Ebben a csoportban négy problémát lehet kiemelni: a neurózist (idegrendszeri működési zavarok), az öngyilkosságot, az alkoholizmust és a bűnözést.

„A társadalmilag értelmezhető és megítélhető hátrányok többnyire nem önmagukban, hanem más társadalmi hátrányokkal összekapcsolódva jelentkeznek. Ennyiben a társadalmilag hátrányos helyzet mindig a hátrányok kisebb-nagyobb mérvű összekapcsolódását jelenti.” (Huszár, 1981. 138.o.)

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 121.§ „Értelmező rendelkezéseiben” az alábbi módon határozta meg a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetet: hátrányos helyzetű gyermek, tanuló az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

„A hátrányos helyzet az esetek döntő többségében képzésbeli, később életvitelbeli esélyegyenlőtlenséget jelent. A tanulási motivátlanság és az ettől részben függő képességcsökkenés kudarcokat, és önértékelési zavarokat okoz. Ennek következménye a tartós alulképzettség lesz. Az alulképzettség pedig munkavállalási nehézséget vagy lehetetlenséget idéz elő. A munkanélküliség pedig rövid, de különösen hosszabb távon a szocializáltság hiányát, és végső soron társadalmi szegregációt okoz.” (Halmos, 2005. 13.o.)

Dr. Halmos Csaba szerint a hátránnyal vagy halmozott hátránnyal rendelkezők jellemző csoportjai a munkaerőpiacon:

- a munkanélküliek, tartós munkanélküliek,
- a roma népesség,
- egészségkárosodottak.

A munkanélküliek között, különösen a tartós munkanélkülieket sorolja a hátrányos, sőt halmozottan hátrányos helyzetűek csoportjába.

A tartós munkanélküliek esetében több célcsoportot különböztet meg: egyrészt a munkanélküliség idejét illetően, másrészt a munkanélküli korát és nemét illetően is.

Ezeket a célcsoportokat a felnőttképzés tekintetében nyilvánvalóan más-más eszközökkel kell kezelni, bár a hivatalos munkaerő-piaci terminológia tartós munkanélkülieken belül ilyen különbséget nem tesz.

A fiatalok, illetve a 45-51 év felettek célcsoportját tulajdonképpen az életkoruk miatt diszkriminálják, és kerülnek hátrányos helyzetbe. A fiatal pályakezdő célcsoportnál a hátrányos helyzet oka szélsőségek között mozog, hiszen egyrészt az aluliskolázottság, másrészt a túlképzettség jelent hátrányt számukra. Ebbe a csoportba tartoznak az iskolából lemorzsolódók, vagy az iskolarendszerbe be sem kerülők csoportja mellett a több diplomával rendelkező, de munkatapasztalatot még nem szerzett fiatal pályakezdők is.

A kor miatti diszkrimináció másik csoportjánál, az idősebb korúaknál bár a munkatapasztalat megléte pozitívan kellene, hogy befolyásolja a munkaerő-piaci esélyeket, az mégsem tudja kompenzálni a munkaadók által valószínűleg eltúlzott kor (elavult tudás, kreativitás csökkenése) miatti hátrányukat.

A roma népesség döntő többsége gyakorlatilag a tartós munkanélküliek közé tartozik, mert számos kutatási anyag mutatta azt ki, hogy e célcsoport esetében a korábban hátrányos helyzet típusai halmozottan jelennek meg. A tartós munkanélkülieken belül különbözteti meg ezt a célcsoportot, mert kultúrája, alkalmazkodóképessége, jövőképe, tehát a probléma kezelési módja jelentősen eltér a megszokottól.

Az egészségkárosodottak csoportja speciális célcsoportot jelent, mert munkaerő-piaci státuszukat illetően döntő többségükben az inaktív, munkanélküliként nem regisztrált célcsoportba tartoznak. Támogatott felnőttképzésbe vonásuk tehát jogi szempontból (Flt. hatáskörébe tartozás) is akadályokat vet fel a többi célcsoporttól eltérően. Ugyanakkor, vagy éppen ezért az egészségkárosodottak csoportja képzzi a felnőttképzés leginkább fehér foltos területeit.

Természetesen számos csoportosítás lehet még, de a foglalkoztatás és a felnőttképzés szempontjából ezek a karakterisztikusan elkülöníthető csoportok.

Statisztikai adatok és kutatások szerint a hátrányos helyzetű csoportok aránya a munkaerőpiacon jelentős. Figyelembe véve a foglalkoztatottság szintjét és az európai elvárásokat, illetve a magyarországi munkaerőpiac igényeit, egyértelműen megállapítható, hogy a hátrányos helyzetű célcsoportok vonatkozásában erőteljes, szocializációs és képzési kényszerrel állunk szemben. (Halmos, 2005. 14.o.)

Andorka Rudolf Bevezetés a Szociológiába című könyvében így ír a hátrányos helyzetről: *„A hátrányos helyzet fogalmát a depriváció² magyar fordításaként értelmezhetjük, tehát relatív lemaradást jelent, és nemcsak jövedelmi, hanem egyéb hátrányokra (például elmagányosodás) is vonatkozik. A többszörösen hátrányos helyzet az olyan szegényekre és családokra utal, akiknél egynél több hátrány (például alacsony jövedelem és rossz egészségi állapot) jelentkezik. Használata mögött az a megfontolás húzódik meg, hogy a hátrányok halmozódása különösképpen megnehezíti az azokból való kiemelkedést.”*(Andorka, 2006. 118.o.)

Buda Mariann Az iskola és a család szociológiája címmel írt tanulmányt, melyben a következőképpen értelmezte a hátrányos helyzet fogalmát: *„Az iskolaszociológiában hátrányos helyzetűnek nevezünk azokat a gyermekeket, akik a társadalmi státuszokért folyó versenyben eleve hátránnyal, azaz kisebb eséllyel indulnak.”* (Buda, én. 14.o.)

A szerző szerint első megközelítésben úgy tűnhet, a hátrány elsősorban valamiféle – elsősorban anyagi – hiányt jelent, de valójában a probléma jóval összetettebb, és ezért nehéz megoldani, vagy akár csak kezelni is az iskola keretein belül.

A tanulmányban az is olvasható, hogy a leszakadó, szegény, munkanélküliséggel sújtott, iskolázatlan rétegek olyan szubkultúrát alakítanak ki, amely a helyzetükből való kitörés legfőbb akadálya. A probléma kezelésében a legnagyobb gondot a leszakadó rétegek értékrendje, életszemlélete jelenti. A jövőtlenség, a saját sorsuk feletti uralom érzésének hiánya akadálya annak, hogy keressék a kitörés lehetőségét, hogy a felnövekvő gyermekek pozitív életstratégiát alakítsanak ki.

² valamitől való megfosztottság. A deprivált személy vagy család nélkülöz valamit, ami az adott társadalomban a nagy többségnek rendelkezésére áll, vagy amit az adott társadalomban mindenki számára kívánatos, elérendő minimumnak tartanak. (Andorka, 118.o.)

Mindez gyakran együtt jár a tanulás alacsony presztízsével, esetenként az iskolával szembeni negatív beállítódással.

Az iskolai karrier szempontjából ez azt jelenti, hogy az induláskor már meglévő hátrányok, akadályok leküzdéséhez hiányzik a belső motiváció.

Egy 2006-os Dr. Benke Magdolna által szerkesztett tanulmányban így írnak a hátrányos helyzetről: *„A hátrányos helyzet igen relatív fogalom, és ezért a definíciója is sokféle és rendkívül összetett. A foglalkoztatáspolitikai szempontjából röviden úgy lehet összefoglalni a hátrányos helyzet lényegét, hogy hátrányos helyzetűek azok, akiknek munkaerő-piaci esélyeik az átlagnál alacsonyabbak. Ezen belül az egyes csoportokat számtalan szempont szerint lehet szegmentálni. A szegmentáció általában a kialakult helyzet szerint történik, és kevésbé foglalkozik azzal, hogy az egyén önhibáján kívül került hátrányos helyzetbe, vagy milyen mértékben felelős azért. A hátrányos helyzet kialakulhat a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés, vagy éppen negatív diszkrimináció miatt, mint faj, nem, kor, nemzetiség, vallás stb. szerinti megítélés, esetleg piaci szempontból tényleges jellemzők alapján, mint például az egyén fogyatékosága, alacsony iskolai végzettség, szakképzettség hiánya, a közlekedés szempontjából hátrányos helyzetű lakhely, a gyakorlat hiánya pl. a pályakezdőknél és így tovább. Olyan hátrányos helyzetű csoportok is kialakulnak, ahol az egyén talán éppen az előbb említett hátrányokból fakadóan tartósan távol kerül a munka világtól, s már pszichésen is problémát jelent a munkavállalás. Hasonlóképpen, részben pszichés okok szempontjából külön csoportot képeznek azok, akik munkaerő-piaci szempontból eredendően nincsenek hátrányos helyzetben, de ideiglenesen távol kerülnek a munka világtól, tudásuk is részben pótlásra szorul, mint pl. a gyermekgondozási szabadságon lévők.”* (Benke, 2006. 27.o.)

A „hátrányos helyzet”, „hátrányos helyzetű” kifejezés olyan társadalmi helyzetet jelent, amelyben valaki valakihez képest „hátrányban” van, valamiben elmarad. Vagyis a hátrányos helyzet ún. *viszonyfogalom*. E viszony-jellegből következik, hogy nincs abszolút értelemben vett hátrányos helyzet, hanem mindig csak a maga konkrétságában lehet meghatározni; előfordulhat, hogy egy gyermek az egyik országban nem tartozik a hátrányos helyzetűek közé, míg egy ugyanolyan körülmények között élő másik gyermek egy másik országban igen. Tudományok, elsősorban a szociológia foglalkozik azzal, hogy mely területeken, mennyivel, illetve kihez, mihez képest van valaki „hátrébb”, milyen az a társadalmi helyzet, szerep, amelyben őt hátrányosnak lehet vagy kell tartani.

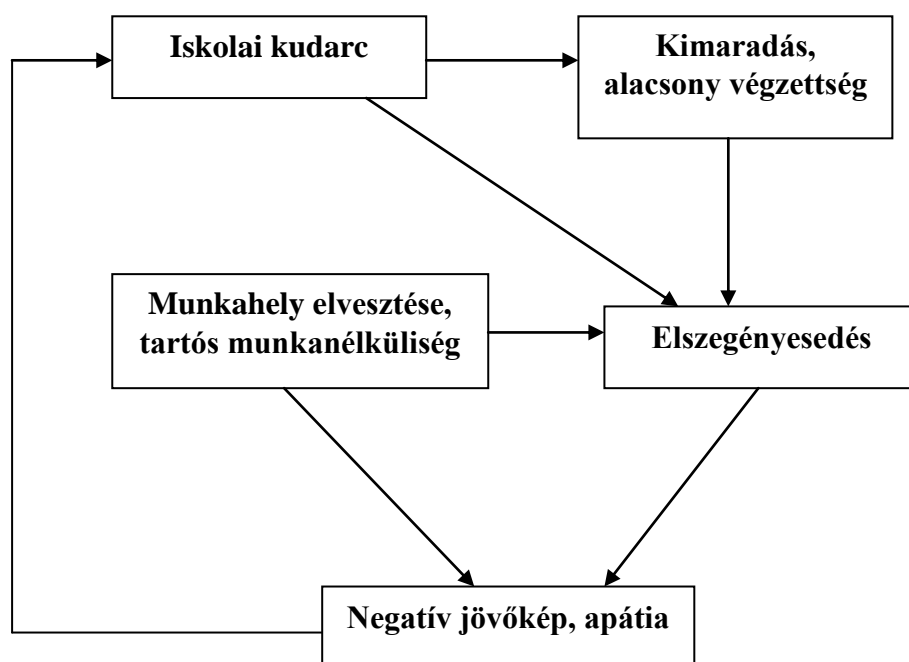
Nem jelentéktelen kérdésről van szó, hiszen sok országban, így hazánkban is, a hátrányos helyzetűek meghatározott anyagi vagy természetbeni juttatásokban, kedvezményekben részesülhetnek, s a pedagógiában is különleges bánásmód illeti meg őket. (Réthy – Vámos, 2006.)

A Tempus Közalapítvány által kiadott Méltányosság az oktatásban című kiadványának központi témája a hátrányos helyzetű rétegek nehézségei a köz – és felsőoktatásban, illetve a szakképzésben. A kiadvány két fontos ábrát tartalmaz.

Az első a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok kialakulásának folyamatát mutatja be. Jól látható, hogy az iskolai kudarc következménye a kimaradás és az alacsony iskolai végzettség, ami az elszegényesedéshez, később pedig a negatív jövőképhez vezet. Minderre hatással van a munkahely elvesztése, illetve a tartós munkanélküliség.

A táblázat pedig kategorizálja a hátrányos helyzetűek csoportjait, a felzárkóztatást akadályozó tényezőket és beavatkozás lehetséges módjait.

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok kialakulása

(Forrás: Méltányosság az oktatásban 20.o.

http://www.tpf.hu/document.php?doc_name=konyvtar/tka/2008/disszemfuzet_13_Meltanyosság_az_oktatásban_honlapra.pdf)

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatása

Hátrányos helyzetű csoportok	Felzárkóztatást akadályozó tényezők	Beavatkozás lehetséges módja
Alacsony iskolázottság	Hiányos közlekedési infrastruktúra	Komplex támogatási rendszerek
Szociális konfliktusokkal rendelkező családok	Tartós munkanélküliség	Hátrányos helyzetűek önerejét, cselekvőképességét megerősítő projektek
Munkanélküliek	Többszörösen hátrányos helyzetű csoportok társadalmi kirekesztettsége	Flexibilis tantervek és képzési programok kidolgozása és alkalmazása
Romák		
Hátrányos helyzetű térségben vagy településen élők	A népesség csökkenése, kedvezőtlen demográfiai összetétele	Információs szolgáltatás, tanácsadás
Megváltozott munkaképességűek, egészségkárosodottak, fogyatékosok	Az információs társadalom elégtelen tárgyi és humán feltételei	Társadalmi szintű párbeszéd kezdeményezése és koordinálása, konfliktuskezelés

(Forrás: Méltányosság az oktatásban 21.o.

http://www.tpf.hu/document.php?doc_name=konyvtar/tka/2008/disszempuzet_13_Meltanyosság_az_oktatásban_honlapra.pdf

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§ „Értelmező rendelkezéseiben” az alábbi módon határozta meg a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló körét:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és *halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.*

27. § (5) A tanítási év rendje, a tanítási, képzési idő, az egyéb foglalkozások

Az általános iskola, a középfokú iskola köteles megszervezni a tanuló heti kötelező óraszámát és az osztályok engedélyezett heti időkeret különbözete terhére a tehetség kibontakoztatására, a *hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására*, a beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel diagnosztizált tanulók számára, továbbá az első–negyedik évfolyamra járó tanulók eredményes felkészítésére szolgáló, differenciált fejlesztést biztosító egy–három fős foglalkozásokat.

72. § (3) A szülő kötelességei és jogai

A *halmozottan hátrányos helyzetű gyermek* szülőjét megilleti az a jog, hogy gyermeke óvodába járatásához – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározottak szerint – anyagi támogatást kapjon.

3. A hátrányos helyzetű felnőttek oktatása

Dr. Halmos Csaba szerint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű célcsoport alanyai gyakorlatilag kivétel nélkül valamilyen szintű mentális problémával rendelkeznek, éppen ezért elengedhetetlen, hogy egyénre szabott, differenciált fejlesztésben részesüljenek. Ez a fejlesztés vonatkozik egyrészt a mentális problémák leküzdésére, másrészt a tanulási, képzettségi és készség problémák leküzdésére.

A személyiség stabilizálásának elérése és megfelelő önkép kialakítása a tanulási folyamat alapvető feltétele, hiszen ez meghatározza, különösen egy hosszabb idejű képzés esetén, a képzés folyamán adódó konfliktusok kezelésének módját, illetve a túrérküszöböt.

A tanulási motivátlanság, a halmozottan hátrányos helyzetűek egyik legerőteljesebb jellemzője. E nélkül gyakorlatilag nem következhet be a képzettség iránti igény folyamatos fenntartása. Természetesen befolyásolja a tanulási készséget is, tekintettel arra, hogy ezek a hallgatók komoly ismerethiánnyal rendelkeznek, a motiváció és a tanulási kényszer fenntartása rendkívül fontos tényező.

Sok esetben éppen a körülményekből adódóan a halmozottan hátrányos helyzetű emberek még a tanulási motiváció megléte esetén is kommunikációs problémákkal rendelkeznek, mely természetesen negatívan hat vissza tanulási készségükre és eredményességükre is. A kommunikációs képesség ma már az alapkompenciák közé tartozik, mindkét felsorolt tényező miatt tehát a kommunikációs készség fejlesztése az ismeretszerzési folyamat alapvető feltétele.

A hátrányos helyzetű célcsoport döntő többségénél lényeges feladat a megmaradt munkaköri képesség azonosítása, a munkakörre való alkalmasság, ismeretek, képességek és készségek szerinti pontos felmérése. A megmaradt képességek azonosítása az első sikertényezőként értékelhető a hallgató számára.

A munkaköri alkalmasság (nemcsak egészségügyi) vizsgálata pedig elkerülhetővé teszi a későbbi munkavállalás ellehetetlenülését, a legerősebb kudarcélményt. Ezt követheti a munkaköri képességek megnevezése, majd a pályorientáció szakasza.

Halmos véleménye szerint sok esetben tapasztalható, hogy pl. a tartós munkanélküliek korábban szerzett szakképesítésükre vonatkozóan sem rendelkeznek már megfelelő kompetenciákkal. Különösen igaz ez a szakképesítéssel nem rendelkezők képességeire.

A hiányzó alapismeretek pótlása nélkül sikeres ismeretátadási folyamat nem képzelhető el. Itt alapvető matematikai, fizikai, kémiai stb. fogalmak, ismeretek hiányáról van szó azokban az esetekben is, ahol az alapskolai végzettséget hivatalos papír igazolja. Az alapismeretek azonban ezekben az esetekben is hiányozhatnak, vagy – és ez a gyakoribb – régen elavultak.

A halmozottan hátrányos helyzetűek esetében az oktatási folyamat komplexebb, számos olyan kiegészítő elemet tartalmaz, amit egy átlagos képzés nem. Ezek nélkül azonban nem lehet sikeres.

A felnőttképzés 10-12 éves „újkori” történetében ebben előrehaladást nem látunk. A halmozottan hátrányos helyzetűek többségét kezelő munkaügyi központok nem elég hangsúlyosan foglalkoznak a szükséges kiegészítő modulok vagy rávezető modulok megrendelésével. Nyilvánvaló, hogy erre őket is egy szintén rosszul értelmezett hatékonysági követelmény (minél kevesebb pénzért, minél több képzést bonyolítani) miatti elvárások kényszerítik. A felnőttképzésben, és különösen a munkanélküliek képzésében el kell azonban dönteni, hogy ezeket a rétegeket valóban az elhelyezkedés érdekében költségesebb komplex programokban való részvétel útján vezetjük át a munka világába, vagy bizonyos részükről véglegesen lemondunk (Halmos, 2005. 17. o.).

A fenti folyamatokat követheti a szükséges szakmai és mentális képességek elsajátítása. A szakmai képességek a követelményrendszerekben és/vagy kidolgozott programokban meghatározottak, a mentális képességek elsajátítása a korábbiakban leírtak szerint individualizáltan kell, hogy történjen. A képzést megelőző, a képzés ideje alatt szükséges szolgáltatások szerepe tehát rendkívül fontos. Hasonlóan fontos a képzést követő szolgáltatások biztosítása is, hiszen az álláskeresés, állásba helyezés és azt követő tanácsadási folyamat a tartós foglalkoztatást segítheti elő.

Összességében elmondható, hogy a hátrányos helyzetűek képzésénél az általánosnál is fontosabb a nyílt, rugalmas elemeket alkalmazó egyéni, differenciált haladású képzési rendszerek alkalmazása. Ez eredményezheti csak már a képzés folyamán is a szociális különbségek csökkentését (Halmos, 2005. 17. o.).

Halmos szerint a hátrányos helyzetűek esetén a következő elvárások jelentkezhetnek a képzéssel kapcsolatban:

- A megkülönböztetett bánásmód.
- A személyiség stabilizálásának elérése, fejlesztése.
- Tanulási motiváció, a tanulási készség, kommunikációs készség fejlesztése.

- A munkaköri képesség megnevezése, pályaorientáció.
- A hiányzó alapismeretek pótlása.
- A szükséges szakmai és mentális képességek elsajátítása.
- Nyílt, hozzáférhető rugalmasan egymásra épülő rendszerek alkalmazása.
- A képzést megelőző és a képzés folyamán szükséges szolgáltatások biztosítása.

A felnőttképzés lehetőségei a hátrányok csökkentésében

A képzési cél:

- A hátrányos helyzet miatt kialakult társadalmi egyenlőtlenségek kiküszöbölése
- „Megfelelő” munkaerő biztosítása a munkaadó számára.

Funkciói:

- A munkavállalói kompetencia rés csökkentése.
- Az identitástudat, érdekérvényesítő képesség kialakulásának támogatása.
- A társadalmi hasznosság érzet kialakítása.
- A permanens tanulás mint program.
- A biztonságérzet támogatása.
- A jövőkép kialakítása.

A hátrányos helyzet következményeinek mérséklésére alkalmas eszközök között a képzés az egyik legfontosabb tényező. A képzés folyamán nem csak ismeretszerzés, hanem a társadalomba integrálódni képes munkavállalói attitűd elérése várható el, illetve következik be. Ez azonban természetesen csak akkor lehetséges, ha a hátrányos helyzetű rétegeket „elértük”, a képzéshez való hozzáférésüket biztosítottuk.

A hozzáférés biztosítása ma még korántsem olyan kidolgozott, mint a képzés folyamán, alkalmazott eszközök. Bár Magyarországon megfelelő számú felnőttképzéssel foglalkozó cég működik, ha megvizsgáljuk székhelyüket, illetve telephelyeiket, világosan látszik, hogy éppen a hátrányos helyzetű településen élő populáció felnőttképzéshez való hozzáférése nem biztosított megfelelő számban és minőségben. A képzések döntő többsége megyeszékhelyeken és/vagy képzési infrastruktúrával jobban ellátott városokban, és csak ritkán nagyközségekben zajlik. A hátrányos helyzetű településeken élők tehát csak abban az esetben vehetnek részt képzésben, ha utazásukat biztosítani tudják vagy támogatottan megfinanszírozzák, illetve ha arra családi és egyéb körülményeiket tekintve képesek és képesek. (Halmos, 2005. 18.o.)

Alacsony iskolai végzettségűek, szakképzetlenek

A korábban említett 2006-os Benke-tanulmány arra is kitér, hogy statisztikailag és szociológiailag bizonyított tény, hogy az iskolai végzettség kialakulása 35 éves korig befejeződik. Ez következik abból, hogy e kor felett már nem jellemző, hogy a felnőttek iskolapadba ülnek, viszont az iskolai végzettséget csak iskolarendszerben lehet megszerezni. A felnőttképzés szempontjából tehát 35 éves kor felett már iskolai végzettség növelésről nemigen beszélhetünk, csak felzárkóztatásról, bizonyos közismereti tanulmányok pótlásáról lehet szó, valamint természetesen minden egyébről, amit a felnőttképzési tevékenységek tartalmaznak. 35 éves kor alatt az általános iskolával, vagy érettségivel nem rendelkezőket célszerű az iskolai rendszerű felnőttoktatásban iskolai végzettséghez juttatni. (Benke, 2006. 9.o.)

Munkaerő-piaci szempontból lényeges megjegyezni, hogy az alacsony iskolázottságúak, a hátrányos helyzetű csoportok nagy százalékban kiszorulnak az első munkaerőpiacról (versenyképes munkaerőpiac a versenyszférában és a közsférában), és inkább tudnak elhelyezkedni a második munkaerőpiacon (nonprofit szféra, civil szféra, szociális gazdaság intézményrendszere, munkaerő-piaci szervezet).

Az alacsony végzettségűek csoportjának meghatározása

Az említett tanulmányban az alacsony végzettségűek körét háromféleképpen definiálják:

- az abszolút,
- a relatív és
- a nemzetközi mércével mérten alacsony végzettségűek.

*„Az **abszolút csoportba** tartoznak azok a munkaerő-piaci alanyok, akik egy meghatározott minimum szintet sem érnek el iskolai végzettségeiket tekintve. Ők olyan alacsony végzettséggel rendelkeznek, hogy értelme sem lenne végzettségi szintjüket valamihez viszonyítva vizsgálni. E csoportba sorolhatók a még nyolc általánost sem végzettek, vagy azok, akik elvégezték az általános iskolát, de semmilyen egyéb szakképesítéssel nem rendelkeznek, amivel versenyképesebbé válhatnának a munkaerőpiacon.*

*A **relatív** alacsony végzettségűek definiálása az iskolai erőforrások társadalmon belüli eloszlását vizsgálja, s ennek bizonyos alsó hányadát (például alsó kvantilis, kvartilis) tekinti „iskolai szegényeknek”. Tehát, ha például a magyarországi lakosság negyedének csak érettségije lenne, a további háromnegyedének pedig felsőfokú végzettsége, akkor – az*

alsó kvartilist tekintve határnak – alacsony végzettségűeknek a csak érettségivel rendelkezőket neveznénk. A mai helyzet azonban természetesen korántsem így fest, a fenti példa csak két definíció különbségére mutat rá.

„A végzettségi szint **nemzetközi viszonylatban** való mérésének súlya egyrészt a globalizációs, másrészt az EU munkaerőpiacának teljes megnyitása irányába vezető folyamatokat tekintve fokozatosan nő. A munkavállalók versenyképességének fokozása az egyre nyíltabb munkaerőpiacon elengedhetetlen, hiszen az a végzettség, ami hazánkban elegendőnek bizonyulhat, lehet, hogy nemzetközi szinten nem versenyképes, vagy fordítva. Az alacsony végzettségűek e szempont szerinti definiálása tehát az alacsony végzettséget a világ és az EU végzettségi szintjének viszonylatában határozza meg.

Ha konkrétan meg akarjuk nevezni az alacsony végzettségűeknek nevezett csoport tagjait, akkor a fenti definíció-lehetőségeket összefoglalva megállapíthatjuk, hogy alacsony végzettségűeknek tekinthetjük egyrészt azokat, akik még az általános iskolát sem fejezték be, másrészt a munkaerőpiac szereplőinek azon tagjait, akik ugyan elvégezték az általános iskolát, ugyanakkor ezen kívül semmilyen végzettséget nem szereztek, azaz szakma nélkül szintén kevés esélyük van az elhelyezkedésre.” (Benke, 2006. 30-31.o.)

A Dr. Benke Magdolna által szerkesztett tanulmányban felsorolták a hátrányos helyzetű rétegek munkaerő-piaci helyzetének javítását szolgáló képzési modellek néhány kívánatos módszertani jellemzőit is, melyek a következők:

- A támogatandó képzés valós munkaerő-piaci igényeket elégítsen ki.
- A képzési cél, tartalom és követelmények összhangban legyenek az adott célcsoport lehetőségeivel.
- Biztosítsák a képzési idő rugalmas meghatározását a felnőttek korábbi tanulási eredményeinek és tapasztalati tanulásának érvényesítésével.
- A felnőttoktatók a célcsoportok jellemzőinek megfelelő módszertani kompetenciákkal rendelkezzenek, a felkészülést megfelelő továbbképző rendszer biztosítsa.
- A képzési modellek alkalmazzák az aktív, cselekedtető tanulást, építsenek a konstruktivista tanulásfelfogásra.
- A csoportos oktatásnál támaszkodjanak a csoportdinamikai hatásokra, egyéni tanulásnál kövessék az önirányított tanulás jellemzőit.

- A tanulási eredmények értékelésében a szummatív értékelések mellett kapjon megfelelő hangsúlyt a formatív és diagnosztikus értékelés.

Szakdolgozatomban a hátrányos helyzetű álláskeresők közül az alacsony iskolai végzettségűekkel, ezen belül is a nők munkaerő-piaci helyzetével foglalkozom, ezért fontosnak tartom a nők munkaerő-piaci, és foglalkoztatási helyzetének bemutatását.

„A nők minden esetben jóval kisebb arányban találnak munkát, mint a férfiak. Ez hatványozottan igaz a befejezetlen általános iskolai végzettséggel rendelkezők csoportjára. E körben a férfiaknál a foglalkoztatottak aránya (15,5%) több mint kétszerese a nőkének (7,8%). Míg a befejezetlen általános iskolával rendelkezőknek csupán 10,9%-a volt foglalkoztatott 2001-ben, az arány a befejezett általános iskolai végzettséggel rendelkezők körében már 37,8%, majd négyszerese az előző csoportnak. (ÖRY, 2005)

Az alacsony iskolai végzettségűek hátrányai a felnőttképzésben való részvétel tekintetében is megnyilvánulnak: az EUROSTAT adatai szerint 2005-ben mindössze 0,7 százalékuk vett részt képzésben, illetve oktatásban, ami az egyik legalacsonyabb részvételi arány az Európai Unióban. Magyarországon a nők foglalkoztatottsága (is) alacsony, csupán minden második munkavállalási korú nő dolgozik. Az utóbbi években a nők munkanélkülisége a férfiakénál nagyobb mértékben növekedett, és 2005-ben meg is haladta azt (7,6% és 7,1% a munkavállalási korúak körében, és 7,5 %, ill. 7% a 15-64 évesek körében).

Az Észak-alföldi régióban 2010. első negyedében a nyilvántartott álláskeresők száma átlagosan 146 028 főt tett ki, mely 17 474 fővel (13,6%-kal) haladta meg az előző évi adatot. A régióban 2010. I. negyedében az álláskeresők között a férfiak száma 13,8%-kal (9 924 fővel), a nőké 13,3%-kal (7 549 fővel) volt több.” (Kovács – Tözsér, 2011. 10-11.o.)

4. Az OTE bemutatása, céljai, tevékenységei, projektjei

Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület 1999-ben alakult 15 foglalkoztatási célú szervezet összefogásaként, akik elkötelezettek a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű célcsoportok segítése iránt. Az Egyesület önálló jogi személyiséggel rendelkező közhasznú szervezet, működési területe: Magyarország közigazgatási területe.

Az OTE-t megalapító szervezetek egyik fő célja az volt, hogy a tranzitfoglalkoztatási projektek hazai szintű elterjesztését támogassák, valamint külföldi tapasztalatok, hasznosítható eljárások adaptálását előmozdítsák. Ennek érdekében olyan komplex projekteket fejlesztenek és valósítanak meg, amelyek képzési - pszicho-szociális és foglalkoztatási elemeket foglalnak magukba. Az Egyesület alakulásakor felvállalta ezen szervezetek érdekképviselését, valamint nagy hangsúlyt fordít arra, hogy részt vegyen olyan projekteken, amelyek foglalkoztatási célú civil szervezeteket erősítenek szakmailag.

Az Egyesülethez folyamatosan csatlakoztak foglalkoztatási célú civil szervezetek, jelenlegi tagságát 17 tagszervezet és 5 magánszemély alkotja. Az OTE elnökségét az elnök, az alelnök, az elnökségi tag és a titkár alkotják. Az Egyesületnek jelenleg hét munkaszerződéssel alkalmazott munkatársa van, illetve több munkatárs megbízási-, illetve vállalkozói szerződéssel dolgozik az Egyesületnél.

Az Egyesület fő céljai a komplex munkaerő-piaci, tranzitfoglalkoztatási projektek tervezése és lebonyolítása, munkaerő-piaci szolgáltatások megvalósítása, a munkanélküliek, hátrányos helyzetűek foglalkoztatása, szakképzése, valamint a társadalmi, szociális helyzetükből és egészségi állapotukból származó hátrányos következmények enyhítése érdekében. A tranzitfoglalkoztatási programokat megvalósító civil szervezetek érdekvédelmének megteremtése. A tranzitfoglalkoztatás érdekében feladatokat vállaló civil szervezetek és szakemberek összefogása, szolgáltatásainak, programjainak szakmai támogatása, új módszerek kidolgozása, elterjesztése, bevezetésének támogatása. Külföldi tapasztalatok, hasznosítható eljárások adaptálásának előmozdítása, a közhasznú, civil szervezetek és a munkaügyi szolgáltatások területén működő állami intézmények együttműködésének elősegítése.

Az Alapszabályban foglaltak alapján az egyesület megalakulása óta többek között az alábbi tevékenységeket végzi:

- Foglalkoztatási célok megvalósításában közreműködő, helyi, regionális és országos foglalkoztatási programokat működtető közhasznú nonprofit szervezetek szakmai kapcsolatának fejlesztése, érdekeinek érvényesítése.
- A munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése, az ehhez kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése, megvalósítása és terjesztése.
- A nonprofit, közhasznú szervezetek munkaügyi szolgáltatási tevékenységének módszertani segítése, számukra különböző szolgáltatások biztosítása.
- A tranzitfoglalkoztatási modell elterjesztése Magyarországon.

Az Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ az Egyesületet 2009. január 15-én nyilvántartásba vette, mint felnőttképzést folytató intézményt, illetve rendelkezik egy, a FAT által akkreditált programmal és 2010. június 2. óta akkreditált felnőttképzési intézmény (lásd 2-6 számú mellékletek).

Az egyesület tagszervezetei:

Dunamenti Regionális Népfőiskola Közhasznú Egyesület, Dunaújváros

Egyesület a Sérült Emberekért, Debrecen

Első Magyar-Dán Termelő Iskola Alapítvány, Zalaegerszeg

Emberbarát Alapítvány, Budapest

Frekvencia Egyesület, Debrecen

Kék Madár Alapítvány, Szekszárd

Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság, Tata

MIOK A hátrányos helyzetű emberekért Alapítvány, Pécs

MTESZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete, Nyíregyháza

Regionális Érdekvédelem Alapítvány, Nyíregyháza

RÉS Egyesület, Debrecen

Szertelen Egyesület, Debrecen

SZOFTEAM Szolgáltató, foglalkoztató, továbbképző egyesület a munkanélküliekért, Kecskemét

Szombathelyi Egyházmegyei Caritas Alapítvány, Szombathely

Tolna Megyei Önkormányzat Szent László Szakképző Iskolája és Kollégiuma (Térségi Integrált Szakképző Központ), Tamási
Vargabetű Klub-Műhely Egyesület, Budapest
Vasi Szakmunkásképző és Oktatási Alapítvány, Szombathely

Az egyesület tisztségviselői:

Elnökségi tagok:

elnök: Kádár Erika

tiszteletbeli elnök: Molnár Máté

alelnök: Dr. Kovács András

titkár: Tóth Ibolya

elnökségi tag: Szőke Attiláné

Felügyelő Bizottság tagjai:

elnök: Cseh Sándor

tag: Tuczainé Régvári Marietta

tag: Mészáros Andrea

Munkatársak:

- Balogh Zsuzsanna

- Kádár Erika

- Molnár Máté

- Szabados Tünde

- Tokaji Ildikó

- Tóth Ibolya

- Vekerdi Erika

- Veresné Herbák Szilvia

Az egyesület főbb projektjei 2005 és 2012 között

Az OTE honlapján (www.orszagotranzit.hu) napjainktól 2005-ig visszamenőleg közzétette főbb projektjeit.

2005-2008. év EQUAL "Második Esély" projekt témája: a munkaerőpiac szempontjából hátrányos helyzetű emberek munkaerőpiacra való belépésének vagy visszailleszkedésének segítése.

Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület (Debrecen), az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet (Budapest), a Kisebbségkutató Intézet (Budapest), az Első Magyar-Dán Termelő Iskola Alapítvány (Zalaegerszeg), az Első Magyar-Dán Termelő Iskola Alapítvány Szakiskolája (Zalaegerszeg) illetve az Eszterházy Károly Főiskola (Eger) együttműködésében megvalósult program 3 fő tevékenységi területet ötvözött:

1. Egy második esély típusú iskolamodell-kísérletet valósított meg az Első Magyar-Dán Termelő Iskola Alapítvány Szakiskolájában, melynek során a civil szféra tapasztalatait adaptálta a hagyományos szakiskolai képzésbe;
2. A modellkísérlet megvalósítását egy akciókutatás követte nyomon, illetve egy ezzel párhuzamosan egy feltáró jellegű háttérkutatás is zajlott, mely a modellkísérlet tapasztalatait összegezte, illetve a magyarországi második esély típusú kezdeményezéseket vizsgálta, összefoglalta;
3. Felsőoktatási tananyagfejlesztés, mely az előző két tevékenység eredményeit közvetlenül felhasználva egy olyan tananyag kidolgozását tette lehetővé, mely a leendő pedagógusok felkészítését segíti a hátrányos helyzetű tanulók tanítására, nevelésére.

A projekt eredményei:

- modellkísérlet megvalósult, melyben egy felnőttképző civil szervezet alakított szakiskolát, ahol integrálásra került a tranzitfoglalkoztatási projektekből kialakított módszertan
- akkreditálásra került a tanártovábbképzés számára egy tananyag, melyben a szakértők leírták a hátrányos helyzetű fiatalokkal való tanítási, nevelési munka módszereit
- bevonásra került kettő, a Második esély iskola módszereit alkalmazó szakképző iskola (66 565 408 Ft **Európai Szociális Alap és a Magyar Kormány**)

2005.-2006. év Az FMM által támogatott **HEFOP-GORDIUSZ** program célja, hogy az OTE hét dunántúli megyében a HEFOP 1.3; 2.2; és 2.3 pályázatot nyert 60 projekt végrehajtását segíti, összegyűjti a pályázatokat lebonyolító szervezetek igényeit, gondjait és javaslatait a további pályázati tevékenységek javítása érdekében.

(6 980 000 Ft **Foglalkoztatási és Munkaügyi Minisztérium**)

2005.-2006. év Az MSKSZMSZ konzorciumi partnereként részvétel az **EU HÁLÓ 2005** programban: Civil - elsősorban foglalkoztatási célú nonprofit - szervezetek létrejöttének segítése, megerősítése, forrásfelvevő képességük fejlesztése, hatékony munkaerő-piaci projektek generálásának elősegítése a munkaerőpiacról kiszorulók számára - regionális hálózatok működtetése, egymást támogató, önszorgató rendszerek támogatása által.

(2 000 000 Ft **Országos Foglalkoztatási Közalapítvány**)

2005. év **Tranz-fúzió** elnevezésű projekt keretében az EQUAL pályázathoz nem kapcsolódó, de az ott kialakult kapcsolatokat felhasználva az OTE szakemberei Torinóban megismerték az Európai Unióban működő "második esély" típusú iskolák szakmai működésének azon elemeit, amelyek hazánkban nem ismertek vagy nem elterjedtek. A tapasztalatok elterjesztésének érdekében a szakemberek szakmai napon számoltak be tapasztalataikról, valamint kiadványban is szerepeltették azokat.

(1 000 000 Ft **Nemzeti Civil Alapprogram**)

2006. év A **Grundtvig 2. Tanulási kapcsolatok COM - for - Skills projekt** (Szakmai tapasztalatok a felnőttképzés területén) munkatársai három terület vizsgálatát tűzték ki célul. Elsőként a felnőttképzésben alkalmazott kulcskompetenciával, képességfejlesztéssel kapcsolatos terminológia tisztázása volt a cél. Másodsorban tapasztalatcsere elősegítése a személyre szabott szociális szolgáltatások és az információs kommunikációs technológia képességfejlesztésre történő alkalmazásában. A harmadik legfontosabb célkitűzés a résztvevő különböző felnőtt tanulók számára szóló projektek megvalósításában jártas szakemberek bevonása és képessé tévése volt.

A projekt eredménye:

A projektben résztvevő három partnerintézmény, a STUDIAFORUM (Portugália), a FUNDECYT (Spanyolország) és az OTE által alkalmazott módszertan tágabban a felnőttoktatással foglalkozó dokumentumok tematikus összegyűjtése megtörtént, amely a

hátrányos helyzetű tanulók speciális tanulási szükségleteire fókuszál. A közös anyagokból és jó gyakorlatokból egy kiadványt készült el.

(10 000 Euró **Tempus Közalapítvány**)

2006. év Az MSKSZMSZ konzorciumi partnereként **részvétel a Mentor hálózat** elnevezésű projektben, melynek keretében az országban 117 humán szolgáltató civil szervezet kapott támogatást fiatal munkavállalók foglalkoztatásához, annak érdekében, hogy a szervezetek fiatal, érettségivel rendelkező, szakképzett illetve diplomás regisztrált álláskereső alkalmazásával képessé váljanak foglalkoztatási kapacitásaik megerősítésére, felkészüljenek a közfeladatok hatékony ellátásra, valamint az EU-s források lehívására. A Mentor Hálózat 7 regionális mentor közreműködésével az ország területén 117 humánszolgáltató civil szervezettel tart kapcsolatot, 14 hónapon keresztül, a program előkészítő és foglalkoztatási szakaszában.

(52 000 000 Ft **Országos Foglalkoztatási Közalapítvány**)

2006. év **Inter-ernyő** elnevezésű projekt keretében a BBJ elnevezésű, civil szervezetek nemzetközi szakmai hálózatának német szervezete 2006. március 15-én szakmai találkozóra érkezett Magyarországra, ahol megismerték az OTE szervezetét és tevékenységeit. 2007-ben az OTE tagszervezeteinek 4 munkatársa utazott ki a német szervezet meghívására, abból a célból, hogy a Németországban működő tranzitjellegű foglalkoztatási projektekkal megismerkedjenek.

(700 000 Ft **Nemzeti Civil Alapprogram**)

2007. év **Szakmatanulás-gyakorlat** pályázat keretében az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület tagszervezeteinek képviselői szakmai tanulmányúton vettek részt a Spanyolországi PIMEEF (Pequena y Media Empresa de Eivissa y Formentera) intézményében azzal a céllal, hogy szakmai oktatásban, gyakorlati képzésben résztvevő fiatalokkal, és a velük foglalkozó szakoktatókkal cserélhessenek tapasztalatot. A pályázat célkitűzései között szerepelt az is, hogy az OTE három szakembere az "Egész életen át tartó tanulás" egyik alapprogramjának a Leonardo da Vinci szakmai alapképzésben résztvevő fiataljainak munkaerő-piaci és szakképzési lehetőségeinek gyakorlati megalapozását elősegítő mobilitási program eredményeiről szerezhessenek információt.

A projekt során az OTE három szakembere megtekintette, összehasonlította a hazai intézményeknél és a szervezetnél működő szakképzések rendszerét. A PIMEEFF Leonardo

projekt keretei között biztosítja a gyakorlatorientált képzést, melyben a fiatalok valós munkahelyi környezetben sajátítják el a választott szakma gyakorlatát. Az OTE tagszervezeteinek képviselői szakmai nap keretén belül nyertek betekintést az Egyesület nemzetközi tevékenységeibe, valamint a tanulmányút tapasztalatai is itt kerültek publikálásra.

(1 000 000 Ft **Nemzeti Civil Alapprogram**)

2008. év **Nemzetközi kapcsolatok kiépítése és fenntartása** címmel az OTE 2008-ban képzést szervez tagszervezetei számára, amelyben a foglalkoztatási célú civil szervezetek képviselői elsajátíthatják a nemzetközi partnerség, kapcsolati háló kiépítésének kérdéskörét, rávilágítva a különböző partnerségek, eltérő kultúrák és az interkulturális tanulás jelentőségére a nemzetközi együttműködések kiépítése, fenntartása és a projektek megvalósítása során.

(1 000 000 Ft **Nemzeti Civil Alapprogram**)

2009. év TÁMOP-5.3.1-08/2-2009-0037 **Munkába lépés**

A 18 hónapig tartó projekt 4 településről 45 fő, gyermeknevelésből a munkaerőpiacra visszatérni szándékozó nőt segít abban, hogy alapismereteik pótlását és kulcsképeségeik fejlesztését követően képzésbe kerüljenek, vagy elhelyezkedjenek a munkaerő-piacon. A projekt célcsoportját azok a többszörösen hátrányos helyzetű nők alkotják, akik max. 8 általános iskolát végeztek, kb. negyedük szegregált lakókörnyezetben él, 50 %-uk Debrecen vonzáskörzetében lévő településekről érkezik. A roma származásúak aránya min. 12 %. A résztvevők mintegy fele regisztrált ellátatlan vagy inaktív, vagy legalább 5 éve nem dolgozik, ill. munkatapasztalattal még nem rendelkeznek.

A projektben alkalmazott motivációs módszerek, a tanítási módszertan, a kifejlesztett tananyag, a szakmai együttműködési hálózat működése és a szolgáltatások innovatív elemei kipróbálásra, leírásra kerülnek, így továbbadhatóvá válik az alacsony iskolai végzettségű résztvevők munkaerő-piaci reintegrációjával foglalkozó szervezetek számára.

(44 381 602 Ft **Európai Szociális Alap és a Magyar Kormány**)

2009. év NCA-CIV-09-A-0095 **OT(E-képzés)**

Az OTE szakemberei az Észak-alföldi Régióban működő civil szervezetek - összesen 15 fő számára kíván képzést nyújtani, amelyben a hagyományos oktatási elemek és az e-learning oktatási elemek is megjelennek. A képzés céljai, hogy a hazai és EU-s projektek

megvalósítása során felhalmozódott többéves tudás, gyakorlati tapasztalatok átadásával segítse azoknak a civil szervezeteknek a társadalmi szerepvállalását, erősödését, kapacitásfejlesztését, szakmai fejlődését, akik elsősorban képzési, foglalkoztatási projektek megvalósítását tervezik, vagy már elkezdték a megvalósítást, de a sikeres lebonyolításhoz szakmai-módszertani tanácsadást kívánnak igénybe venni.

A szakértők havonta egy munkanapon fogadónapot tartanak, ahol lehetőséget biztosítanak egyéni tanácsadás keretében a kérdések feltevésére, illetve kéthetente 1 munkanapon, 2 órában telefonon, e-mailben, és a fórumon szakmai tanácsadást biztosítanak. A honlapon közös interakciós munkafelület áll rendelkezésre a párbeszéd folytatására a szakértővel, a résztvevőkkel, valamint kapcsolattartásra, tapasztalatcserére, az elméleti megalapozást biztosító önképzésre.

(2,485.000 Ft **Nemzeti Civil Alapprogram**)

2010. év **HURO 0901 /165/2.3.1 Maradj az iskolában/Ramai la scoala**

A Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 elnevezésű program keretében a hátrányos helyzetű fiatalok képzését, munkaerő-piaci beilleszkedését, és hátrányos helyzetük csökkentését célzó programokkal három szervezet működik együtt. Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület (Debrecen), a Colegiul Tehnic „Elisa Zamfirescu” (Szatmárnémeti), és a Kárpátokért Egyesület (Vásárosnamény) **Maradj az iskolában/Ramai la scoala** elnevezésű projektjét valósította meg.

A projekt célja a magyar-román határ mentén működő, halmozottan hátrányos helyzetű fiatalokkal foglalkozó szakiskolákban a fiatalok lemorzsolódásának csökkentése érdekében alkalmazott módszerek, gyakorlatok megismerése, a szakmaszerzést és a munkavállalói kulcskompetenciák fejlesztését elősegítő leghatékonyabb, adaptálható módszerek összegyűjtése, elterjesztése, a szakiskolák hálózattá szervezése. A résztvevő megyékben hátrányos helyzetű fiatalokkal foglalkozó középiskolák és a civil szervezetek kutatása után kerül sor a hálózati együttműködés kialakítására. A projekt megyénként öt, összesen húsz iskola, iskolánként két fő részvételével valósul meg. Négy projekttalálkozón, négy munkacsoportban kerül sor a közös módszertani elemek (pl. gyakorlati képzés, munkaerőpiacra való felkészítés, pszicho-szociális gondozás, szabadidős tevékenységek, együttoktatás) kidolgozására úgy, hogy azok alkalmazhatók, elterjeszthetők legyenek valamennyi, hasonló célcsoporttal foglalkozó iskolában.

A projekt 2010. szeptember 1. és 2011. augusztus 31. között valósult meg.

(103 247 Euro; **Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Magyar Kormány**)

2010. év **Munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtása Hajdú-Bihar megyében 2010.**

A projekt célja, hogy az Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Komádi, és Püspökladányi Kirendeltségénél regisztrált álláskeresők számára munkaerő-piaci szolgáltatásokat nyújtson, annak érdekében, hogy a résztvevők be- illetve visszajussanak a munkaerőpiacra. A projekt célcsoportját azok az álláskeresők alkotják, akik az érintett kirendeltségek regisztrációjában szerepelnek, és önerejükben nem tudnak elhelyezkedni. Munkaerő-piaci, álláskeresési ismereteik hiányosak, az álláskereső létből fakadóan önértékelésük alacsony, a tartós álláskeresők esetében a munkaerő-piactól való hosszú idejű távollét következtében kapcsolatrendszerük leépült, motivációjuk meggyengült. A résztvevők kiscsoportos formában, háromszor négy órás foglalkozás keretében megismerik az álláskeresés folyamatát, valamint az álláskeresésben eredményesen hasznosítható legfontosabb álláskeresési technikákat. A megvalósítás helyszínei: Komádi, Püspökladány, Kaba, Sárrétudvari. A szolgáltatás 86 fő álláskeresőt ér el.

A projekt 2010. március 16. és 2010. november 15. között valósult meg.

(576 000 Ft; **Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ**)

2011. év **TÁMOP 5.3.3-10/2 „Esély a változásra”**

A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy TÁMOP 5.3.3-10/2 „Esély a változásra” elnevezésű projektet valósít meg a hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának érdekében. A 2011. május 1 - 2011. december 31. között zajló 700 órás képzést az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület bonyolítja le.

A program célja: szenvedélybeteg hajléktalan emberek munkaerő-piaci reintegrációjának elősegítése, mentális állapotjavítás, függőségük kezelése, lakhatásuk támogatása.

A projekt keretében 15 fő Debrecenben és vonzáskörzetében élő, alacsony iskolai végzettségű vagy nem piacképes szakképzettséggel rendelkező, szenvedélybetegségüket vállaló hajléktalan nő és férfi számára nyújtunk segítséget, hogy a képzés befejezése után elhelyezkedjenek a munkaerőpiacon vagy további képzettséget szerezzenek.

(A képzés költsége: 7 791 008 Ft; a projekt az **Európai Unió** támogatásával, az **Európai Szociális Alap** társfinanszírozásával valósult meg.)

2011 - 2012. év **TÁMOP 5.3.1. C 09/2 -2010-0068 „Trambulin”**

Az Országos Transzítfoglalkoztatási Egyesület jelenleg is tartó programja, mely a jelen szakdolgozat témája, így a következő fejezetekben ez a projekt kerül részletes bemutatásra.

5. A Trambulin projekt bemutatása

Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület a TÁMOP 5.3.1-C „Első lépés” – alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkezők képessé tevő és önálló életvitelt elősegítő programjai keretében valósítja meg „Trambulin” című projektjét. A projekt keretében Debrecenben és a környező településeken élő, alacsony iskolai végzettségű vagy elavult, nem piacképes szakképzettséggel rendelkező nők számára nyújt segítséget abban, hogy megtalálják a számukra megfelelő képzési, illetve munkalehetőséget.

Céljuk, hogy a több éve a munkaerő-piacról kikerült, vagy munkatapasztalattal nem rendelkező nőket felkészítsék a munkaerő-piacra való visszatérésre, illetve képzésbe való bekerülésre, kompetenciafejlesztéssel, tanácsadással és személyre szabott segítségnyújtással.

A projektbe 45 nőt vontak be háromszor 15 fős csoportokban, köztük gyermeküket egyedül nevelő anyákat.

A csoportonként hat hónapig tartó felnőttképzést szociális munka, pszichológiai tanácsadás, az iskolai szünetek idején gyermekfelügyelet biztosítása és használt ruhák, játékok, háztartási eszközök börzéje egészíti ki.

A projekt 2011. március 1. és 2012. október 31. között az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg, valamint partnerként közreműködik a Frekvencia Egyesület és a Civis Kurázi Szociális Közhasznú Szövetkezet.

A program alapvető célja és célcsoportja

- Egyénre szabott, többirányú, összehangolt segítség
- Önálló életvitelre képessé tevő, munkaerőpiacra való belépést előkészítő, arra motiváló programok, támogató szolgáltatások
- Hagyományos képzési, foglalkoztatási programokba, munkaerő-piaci szolgáltatásokba való bekapcsolódás
- Társadalmi befogadás, foglalkoztatási esélyek javulása

Fő céljuk, hogy a projektbe bevont 45 Hajdú-Bihar megyei álláskereső nő pozitív eredményhez jusson, egyénre szabott fejlesztési terv alapján javuljanak esélyeik és motivációik a munkaerőpiacra való visszajutásban. Kitűzött céljuk, hogy a projektbe bevont 45 nő közül legalább 36 fő minimum hat hónap eltelte után képessé váljon arra, hogy sikeresen bekapcsolódhasson valamely hagyományos képzésbe, vagy visszatérjen az elsődleges munkaerőpiacra.

5.1. A toborzás és kiválasztás folyamata

A célcsoport

A pályázati kiírás célcsoportját csak a 18. életévüket betöltött, illetve a projekt indulásának időpontjában a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt 5 éven belül el nem érő személyek alkotják.

Aktív korú, alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkező nem foglalkoztatott emberek:

- Regisztrált munkanélküliek
- Inaktívak

Az OTE által vállalt célcsoport

Csak nők, akik a munkaerőpiacra kívánnak visszatérni, vagy belépni, hogy az alapismereteik pótlásán túl, kulcsképeségeiket is fejlesszék, így lehetőségük legyen képzésbe kerülni, vagy elhelyezkedni a munkaerőpiacon.

- 20%, mintegy 10 fő roma származású
- 12 fő nem rendelkezik munkatapasztalattal
- 22 fő pedig az elmúlt 5 évben nem állt foglalkoztatásban

Az OTE projektjének konkrét célcsoportja:

- 45 Hajdú-Bihar megyei nő
- alapfokú iskolai végzettségű vagy elavult, nem piacképes szakmával rendelkezik

Toborzási csatornák

„Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Debreceni Kirendeltség és Szolgáltató Központ kirendeltségei: a munkatársak napi kapcsolatban állnak a célcsoporttal, a regisztráció, a havi „bejelentkezés” során személyesen találkoznak az ügyféllel, így azonnal tájékoztatni tudják a projektről, a jelentkezés feltételeiről, módjáról. Illetve amennyiben az adatbázisban szerepel olyan regisztrált álláskereső, aki megfelel a feltételeknek, akkor direkt, írásban történő tájékoztató levél keretében értesítik az ügyfelet a lehetőségről.

Sajtóhirdetés: A hirdetésben az szerepel, hogy hol-, mikor-, kinél lehet jelentkezni, kiknek szól és meddig tart a képzés.

Szervezeti-, projekt szórólap, plakát: célzottan a projekthez szórólapok plakátok készültek, amelyekben szerepeltek: a projekt rövid leírása, a jelentkezés feltételei, elérhetőségek. A toborzás során érintett intézményekhez (családsegítő intézmények, szociális szövetkezetekhez) került eljuttatásra, a szakmai napon került terjesztésre, illetve vidéki buszmegállóba, boltokba, teleházakba, debreceni óvodákba kihelyezték és az OTE irodájában is megtalálható volt.

Szervezeti honlap: A honlapon (www.orszagostranzit.hu) azok az információk szerepeltek, amelyek a szórólapon, plakáton.

Egyéni és csoportos tájékoztató nap: azok számára került megrendezésre, akik személyesen felkeresték az egyesületet.

Korábbi projektrésztvevők ismerősei, rokonai: az első csoportban résztvevők az ismerőseiknek, családtagjaiknak, szomszédjaiknak, a családok átmeneti otthonában lakók egymásnak ajánlották tovább a projektet, így jelentősen megnőtt azok száma, akik úgy jelentkeztek a második csoportba, hogy már résztvevőtől hallottak a projektről. A második csoportban már osztályfőnöki óra keretében elmondták a résztvevőknek, hogy újra toborzás van.

Hasonló célcsoporttal foglalkozó civil szervezetek, szociális intézmények: az OTE célcsoportjával napi kapcsolatban állnak, így célirányosan tudják irányítani a jelentkezőket, illetve a program ismertetésében is részt vettek.

Részvevők kiválasztása

A kiválasztás elsődleges célja, hogy olyan jelöltek kerüljenek felvételre, akik hajlandók és várhatóan képesek lesznek elvégezni a képzést, tudnak csapatban együttműködni, képesek teljesíteni a vizsgakövetelményeket, továbbá képesek lesznek elhelyezkedni a munkaerőpiacon, vagy felnőttképzésbe kerülni.

A projekt képzési tervében már meghatározásra került az a célcsoport, akiket a képzésbe kívántak bevonni. Az OTE munkatársai igyekeznek azokat a résztvevőket kiválasztani, akik a legmegfelelőbbek mind motiváltságukat, mind képességeiket tekintve a képzésben való részvételre. A nemek kérdése kapcsán az OTE a nőket célozta meg.

A kiválasztást közösen a projektvezető, szakmai vezető, eszményvezető és az állampolgári ismereteket oktató tanár végezték. A projektvezető feladata a kiválasztási folyamat koordinálása volt, a szakmai vezető a célcsoportnak való megfelelést figyelte, a szociális munkás a szociális helyzetet vizsgálta, míg a tanár feladata az olvasási- és íráskészség vizsgálata volt. Az első körben megfelelt jelentkezőknek kézzel írt önéletrajzot kellett vinniük magukkal az interjúra. Nem volt kikötés sem a terjedelmére, sem a tartalmára vonatkozóan. A kiválasztás szempontrendszere között figyelembe vették a motiváltságot a projektbe vagy munkába kerülésre, a iskolai végzettséget, az egy főre jutó jövedelem nagyságát, illetve azt, hogy van-e gyermeke.

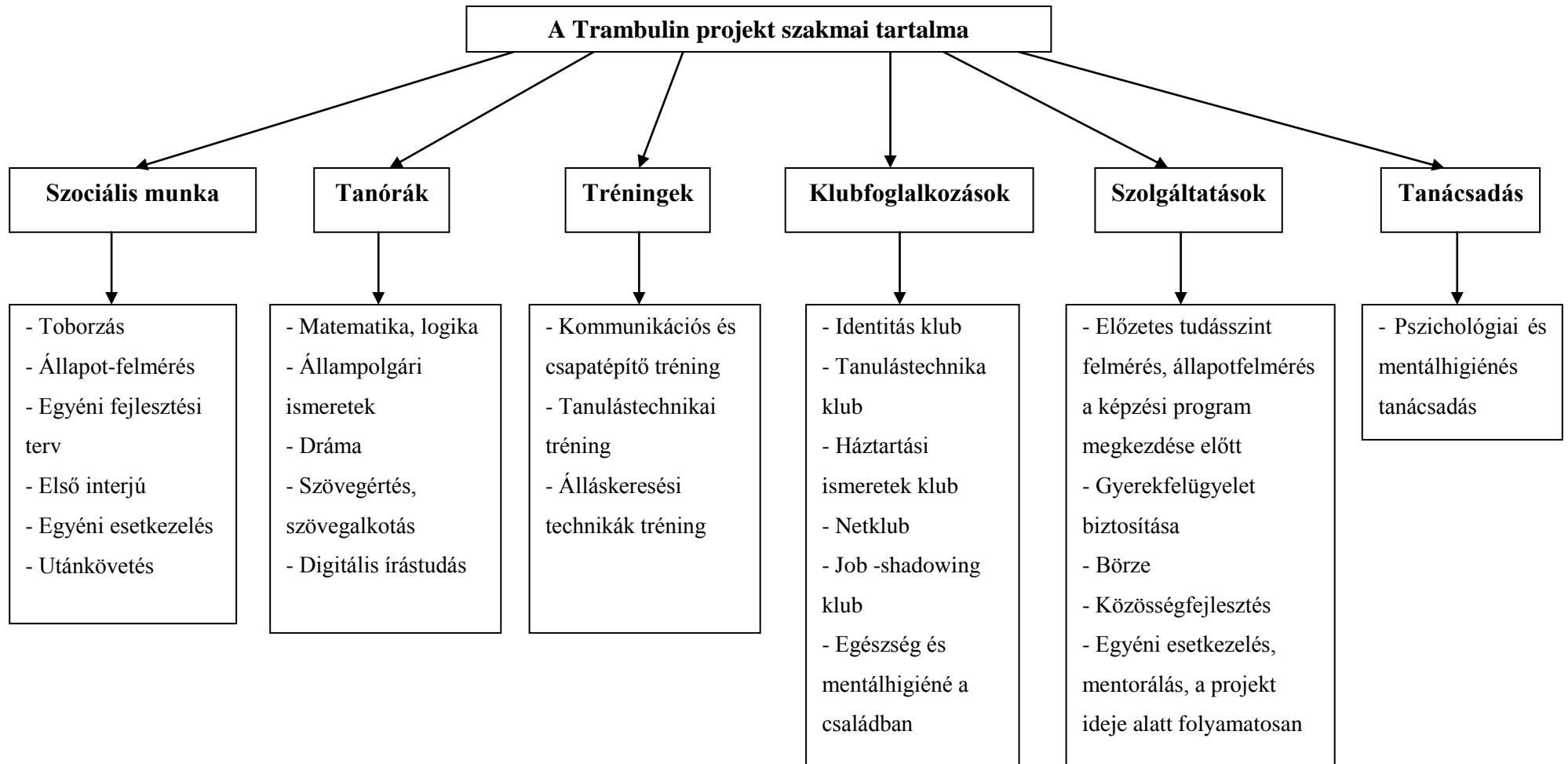
Az érdeklődők jelentkezési lapot töltöttek ki, majd írtak alá. A jelentkezési lap tartalma: név, cím, telefonos elérhetőség, honnan értesült a projektről, iskolai végzettség, munkanélküliség időtartama.

A toborzás és a kiválasztás sikerességét az mutatja, hogy az előző projektben, csak 5 fő morzsolódott le, melyből 1 főt pótolnak, így 41 fő végezte el sikeresen a képzést.

A lemorzsolódás oka a család. Ez leginkább azokra a roma származású nőkre jellemző, akik évek óta nem dolgoznak, és ha ki akarnak mozdulni, akkor a család ezt nem nézi jó szemmel, sok esetben a férj az, aki követeli, hogy párja abbahagyja a projektben való részvételt.

Előfordult egy olyan eset is, mikor egy pszichésen labilis roma nő nem tudott azonosulni a saját identitásával, képtelen volt beilleszkedni a csoportba. Ezt néhány hétig tudta kezelni, majd önként távozott a programból.

5.2. A projekt szakmai tartalma

(forrás: saját munka)

Szakedolgozatom további részében a Trambulín projekt szakmai tartalmát mutatom be.

Szociális munka

A szociális munkás feladata az egyesületen belül igen sokrétű. Részt vesz a kiválasztás folyamatában, továbbá egyéni fejlesztési tervet és esetkezelést végez, valamint az ő feladata az utánkövetés is. Amennyiben valaki nem jelenik meg az órákon, akkor a szociális munkás felveszi vele a kapcsolatot és érdeklődik arról, hogy távollétének mi az oka. Rendszeresek a családlátogatások is, de csak akkor megy, ha ezt az ügyfelek igénylik, egyébként nem.

Sajnos vannak nehéz esetek: *„volt egyszer egy visszafogott lány a csoportban. Amikor nagyon csendben volt, akkor rákérdeztem, hogy mi a probléma, mire kiderült, hogy nincs tüzelője. A lány 6 vagy 9 éves volt, amikor meghalt az édesanyja, és az apukája nevelte fel a nagyszüleivel. Van egy testvére, vele rossz a kapcsolata, van egy élettársa, aki pszichés beteg, és van egy 4 éves gyönyörű gyermeke. A lány szakmunkás végzettségű, világ életében dolgozott, míg terhes nem lett, azóta nem tud elhelyezkedni, pedig eladó végzettsége van. Nem egy könnyű élethelyzet az, amiben ezek a nők vannak, de mi megpróbálunk segíteni.”* (Szabados Tünde, szociális munkás)

Tanórák

Matematika, logika

A tantárgyat három részre osztották. Az első két hónap az alapozó időszak, célja a matematikai-logikai kompetenciák megalapozása, azok fejlesztése. Ebben az időszakban a legegyszerűbb számtani fogalmakkal ismerkednek meg a résztvevők, valamint elsajátítják az alapvető matematikai műveleteket, miközben barátkoznak a matematika feladatok megoldási mechanizmusával. Ezeket a feladatokat később az általános iskolában tanulják a résztvevők gyermekei, éppen abban a korban, amikor még szülői segítségre szorulnak. Tehát ezt mindenképp tudnia kell egy szülőnek. Ezen alpműveleteken keresztül fejlesztik a logikus gondolkodást is.

A 3-4 hónap a fejlesztés időszaka. Ebben a szakaszban áttérnek a törtekkel való műveletekre és a negyed, a fél, a harmad stb. fogalmakra, mert egy recept megértéséhez, vagy a gyerek gyógyszerének adagolásához is elengedhetetlen ezen fogalmak ismerete. A százalékszámítás hasznossága is belátható, hiszen e nélkül még a fizetéséből levonandó járulékokat vagy az adóját sem tudná kiszámolni a résztvevő.

Foglalkoznak a mértékegységekkel is. Ez a tananyag még mindig alapiskolás követelmény. Általános iskola 6-7. osztályában tanítják a gyerekeknek, tehát még mindig segítségére lehetnek gyermekeinknek, amennyiben ezeket a fogalmakat ismerik.

Az 5-6 hónap a fejlesztési időszak, a tananyag a korábbi két szakaszban tanultakra támaszkodik, de sokkal gyakorlatiasabb. A sík- és téridomok kerületének/felületének illetve területeik/térfogataiknak ismerete, az úrtartalom és a térfogat közötti kapcsolat, a felületek nagysága stb. a legalapvetőbb mértani fogalmak közé tartoznak. Itt már képletekkel és a négyjegyű függvénytáblázattal ismerkednek. Ha valaki szeretne tovább tanulni bármilyen szakképzésben, annak mindenképpen szükséges ismernie a mértan legalapvetőbb fogalmait, az ilyen gondolkodásmódot.

Állampolgári ismeretek

A tantárgy esetében az oktató a napi hírek közül választ ki olyanokat, melyek aktualitásukkal alapot adnak egy közös beszélgetés kialakításához, és egyben az óra témáját is elővezetik.

A tantárgy keretein belül a következő témákkal foglalkoznak a résztvevők:

- esélyegyenlőség
- ombudsman
- akadálymentesítés
- a társadalmi együttélés során kialakult szabályok, irányelvek
- a köznyelvben gyakran használt jogi szakkifejezések (jogalany, jogképesség, jogi személy, cselekvőképesség)
- államszervezet és alkotmány
- Európai Unió
- Parlament működése
- Országgyűlés felépülése
- a kormány feladata
- választójog
- kisebbség
- előítélet, diszkrimináció
- családi költségvetés
- hitel
- megtakarítás
- vállalkozások fajtái

Dráma

A tantárgy keretein belül az oktatónak fontos figyelnie arra, hogy igyekezzen ne sokat fecsegni. A tanár az óra 10%-ában beszélhet. Pontosan, precízen elmondja a feladatot, csak annyit, amennyi épp elég a megértéshez. Ezen kívül kérdez, értelmeztet, irányít, de nem nyilatkoztat ki. Az első alkalmat többnyire beszélgetéssel kezdik, valamint szórakoztató játékokkal. A különböző típusú játékokból érdemes bemutatni egyet-egyét, hogy képet alkothassanak arról, hogy mi vár rájuk.

A tantárgy keretein belül a következő témákkal foglalkoznak a résztvevők:

- dráma, drámapedagógia és a színház
- koncentráció és memória fejlesztése
- kreativitás
- konfliktuskezelés
- testbeszéd, a különböző testtartások, arckifejezések értelmezése
- dramatizált élethelyzetek, pl. állásinterjú

Szövegértés, szövegalkotás

A szövegértés, mint készség, kulcsfontosságú a résztvevők bármely tantárgyat érintő képzésének eredményes elvégzéséhez, valamint – és ez talán az előzőnél is lényegesebb – a mindennapi életben való sikeres eligazodáshoz.

A tanulási kudarcok egyik oka az egyesület oktatói szerint, hogy a tanulók nem tudnak mit kezdeni a tanulásuk során eléjük kerülő szövegekkel. A tanulás leküzdhetetlen akadályát képezik a szövegértésben mutatkozó hiányosságok, melyek felszámolása nélkül egyetlen tantárgy megtanulásában sem lehet eredményt elérni.

A modul célja a szövegértési-szövegalkotási kompetenciák fejlesztése. Ezzel szorosan összefügg a kommunikációs készségek fejlesztése is. A fejlesztés célja, hogy a résztvevők képessé váljanak az eredményes tanulásra, és növekedjen a hétköznapi kommunikációjuk hatékonysága is.

A foglalkozások lehetséges struktúrája:

- szövegértési feladatok elvégeztetése
- a feladatlapok személyre szóló értékelése
- a szövegértési gyakorlatok végzése, ezek ellenőrzése, értékelése
- a szöveggel kapcsolatos kérdések megbeszélése, esetleg vitája

A kivitelezés lehetséges módjai:

- frontálisan egyéni munkával, majd közös szövegfeldolgozás, - ellenőrzés, a megoldások összevetése, értékelése;
- csoportmunkában – csoportonként külön szövegekkel, ekkor a 2-4 fős csoport közös feladatmegoldást végez;
- preparálatlan (szómagyarázat nélküli) szövegek feldolgozása – segítségül felhasználható eszközök: szótárak, internet (ezek használatának gyakorlása);
- preparált (szómagyarázatokkal ellátott) szövegek feldolgozása;
- hosszabb szövegekből vázlat készítése egyéni és csoportmunkában is lehetséges;
- egyes szöveg jelentésével, tartalmával kapcsolatos vita, tapasztalatok megosztása.

Digitális írástudás

A mai világban mindenki számára természetes, hogy valamilyen formában kötődik a számítógéphez. A gyerekek kiskoruktól kezdve használják különféle játékokra, felnőve megtanulják, hogy hogyan lehet kommunikálni a barátokkal, illetve hogyan lehet, vagy kell dolgozni rajta.

A képzés célja, hogy a projekt résztvevői tudják kezelni a számítógépet és perifériáit, ismerjék a szoftvereket. Fontos, hogy képessé váljanak rutinfeladatok elvégzésére, a számítógép működése során jelentkező alapvető hibák felismerésére. A képzés eredményeképpen a résztvevők meg tudjanak szerezni alapvető információkat a világhálóról, tudnak elektronikus úton ügyeket intézni, e-mailt írni és fogadni, internetes álláskeresést folytatni, szöveget szerkeszteni, önéletrajzot, kísérőlevelet írni.

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára elengedhetetlenül fontos az internethez való hozzáférés, és a számítógép használat módszertanának elsajátítása. Számukra szinte ez az egyedüli lehetőség, melynek segítségével önerőből lehetnek képesek kitörni a mélyszegénységből, s vissza tudnak kerülni a munka világába.

Ennek kapcsán fontos annak tudatosítása, hogy ne ismeretlen gépként, hanem számukra is hasznos, és jól kezelhető munkaeszközként tekintsenek a számítógépekre.

Tréningek

Kommunikációs és csapatépítő tréning

A kommunikációs és csoportépítő tréning célja a csoporttagok beilleszkedésének megkönnyítése a csoportba és az új környezetbe, egymás megismerésének elősegítése, a csoportfolyamatok beindítása. A tréning során hangsúlyos a jövőbeni együttműködés megalapozása, az asszertív viselkedési formák megismerése, a kommunikációs és konfliktus-megoldási technikák gyakorlása. Cél az önismeret, a megfelelő önértékelés képességének elsajátítása, az önbizalom erősítése. További cél a munkanélküliségből adódó feszültségek feldolgozása, a csoport képességeinek felmérése.

A témakörök a következők:

- írásbeli kommunikáció
- szóbeli kommunikáció
- nonverbális kommunikáció
- szövegek interpretációja
- együttműködés
- vezetés, alkalmazkodás

Tanulástechnikai tréning

A tréning célja a résztvevők tanulási stílusának, motivációjának megismerése, tudatosítása, hatékony tanulástechnikák, módszerek elsajátítása, gyakorlása, a tanulási stratégia kialakítása a tananyag könnyebb feldolgozása az eredményes vizsgára való felkészülés érdekében.

A tanulástechnikai módszerek gyakorlása a korábbi tanulási kudarcok feldolgozását, a tananyag könnyebb elsajátítását teszi lehetővé. A résztvevők szembesülnek saját tanulási technikájukkal, megismerkednek más lehetőségekkel, hatékony tanulási módszerekkel. Több olyan technikát megismernek, amellyel csökkenthetik a korábbi tanulási helyzetekben megtapasztalt félelmüket, illetve megtanulják, hogyan lehet magabiztosan szerepelni mások előtt. A tréning eredménye, hogy a résztvevők a képzés során, majd a való életben is hasznosítani tudják az itt tapasztalati úton elsajátított tudást, így egy későbbi képzésbe való bekapcsolódás esetén hatékonyabban, nagyobb eséllyel tudnak felkészülni, és megfelelni a követelményeknek. A tréning tágabb eredményeként az abban résztvevők hatással vannak a saját családjukban élőkre, gyermekeikre, akiket támogatni tudnak az iskolai előmenetelükben, így megakadályozva a korai iskolai lemorzsolódás, illetve az alacsony iskolai végzettség újratermelődését.

A tananyag öt témakört dolgoz fel:

- tanulási stílusok
- tanulási motiváció
- tanulási módszerek
- tanulási készségfejlesztő gyakorlatok
- vizsgaszituáció gyakorlása

Álláskeresési technikák tréning

A tananyag célja, hogy gyakorlati ismeretekkel segítse azokat az ügyfeleket, akik a szakma megszerzése után nem tanulnak tovább, hanem a munka világában szeretnék magukat kipróbálni. A rövid instrukciójú, értelmező elméleti ismertető után a résztvevőknek lehetősége nyílik a gyakorlatokon keresztül elsajátítani az álláskeresési technikákat.

A csoport tagjait az motiválja a legjobban, ha személyes sikerekről számolhatnak be az álláskeresés terén. Figyelmet kell fordítani arra, hogy a fiatalok beszámoljanak az alkalmazott álláskeresési technikák kimeneteléről. Ilyenkor mód van a helyesen alkalmazott technikák kiemelésére, a pozitív megerősítésre. A csoportvezető számára ez a következő csoportoknál már hivatkozási alappá válik.

A képzés tematikájának befejezése után olyan „portfólió” áll össze, mellyel az ügyfelek biztos háttérrel, gyakorlati tudással felvértezve indulhatnak a munkaerőpiacra.

A foglalkozás tartalma hat témakört érint:

- munkaerő-piaci ismeretek
- MIT: foglalkozási érdeklődés, felnőttképzés, reális célállás megfogalmazása
- HOL: rejtett és nyílt munkaerőpiac
- HOGYAN: álláskeresési technikák (telefon, önéletrajz, kísérőlevél, személyes találkozás, az állás megtartása)
- intézményi segítség (munkaügyi központ, magán munkaerő közvetítők, állás kereső portálok)
- munkajogi ismeretek

A foglalkozások kiscsoportos jellegűek (12-15 fő), építenek a résztvevők önkéntességére, előzetes ismereteire, az egymástól való tanulásra, valamint az aktív részvételre.

A foglalkozásvezetőnek ügyelnie kell arra, hogy a résztvevőknek verbálisan és nonverbálisan pozitív megerősítést nyújtson, mindenkire egyénre szabott figyelem jusson,

a vélemények meghallgatásra találjanak, nyílt, elfogadó bizalmi légkör alakuljon ki. Fontos tudatosítani a résztvevőkben, hogy itt nincs jó vagy rossz válasz, nincs értékelés. Az ilyen csoporthelyzet növeli a résztvevők önbizalmát, önismeretét, fejleszti a kulcsképeéseiket, a konkrét ismeretek birtokában céltudatosá, bátrabbá válnak.

A csoportvezetőtől nagyfokú koncentrációt igényel a foglalkozások vezetése, mert a pozitív légkör megteremtésén és megtartásán kívül figyelnie kell az elhangzott információk megjegyzésére, valamint a feladatok végrehajtására és arra is, hogy minden csoporttag elmondhassa saját véleményét.

Klubfoglalkozások

Identitás klub

A modern társadalmakban, így napjaink Magyarországon is téma az identitás válsága, a fiatalok nemegyszer küzdenek saját identitásuk meghatározásával, megvallásával.

A valahova való tartozás tudata segíthet úrrá lenni a mindennapi gondokon, és hozzájárulhat a szociális, társadalmi helyzetből fakadó problémák orvoslásához. Az identitás meghatározásához azonban szélesebb áttekintést kell nyújtani a fiataloknak, hiszen ők nem tudnak könnyen válaszolni arra a kérdésre, hogy mit jelent ma Magyarországon magyarnak, romának, nőnek vagy más csoporthoz tartozónak lenni.

A klub ebben nyújt segítséget, meghatározza azokat a szabályokat, kereteket, melyek az egyes csoportokhoz köthetők, és segít köztük eligazodni. A klub segít a társadalomhoz való kötődés megerősítésében, ezáltal segítséget tud nyújtani a kisebbségi helyzet értelmezéséhez, elfogadásához, kezeléséhez.

Tanulástechnika klub

A projekt egy kommunikációs csapatépítő tréninggel kezdődik, de az egyesület dolgozói rájöttek arra, hogy ezek a fiatalok tele vannak iskolai kudarcokkal, nem szeretnek tanulni, és nem is tudják, hogy miként kell. Az iskolai kudarcok kialakulásának oka nem az, hogy butábbak, mint az átlagos emberek, hanem inkább a családi körülmények, vagy pedig a tanulás nem tudásának a következménye. Ezért még a projekt elején nagyon fontosnak tartották, hogy legyen egy három napos tanulástechnikai tréning, ahol azt próbálják velük megtanítani, hogy amit náluk kell megtanulni, azt milyen módszerekkel lehet elsajátítani, pl. hogy kell jegyzetelni, hogyan kell szóban felelni, stb.

Viszont azt is észrevették a dolgozók, hogy önmagában ez a három nap nagyon jó, de a hat hónap alatt kevés. Ezért minden hónapban egyszer szerveztek egy klub jellegű

foglalkozást, ahol az elméletet begyakorolják. Olyan ismereteket sajátítanak el, amit később, esetleg továbbtanulás során is hasznosíthatnak.

„Vannak alapszabványok, amiket mindig megkérdeznek egy felvételin: ki a köztársasági elnök, a miniszterelnök, hány négyzetkilométer Magyarország területe, az EU-ban hány országban használják az eurót, stb. Erre feladatlapokat készítünk, és ezeket meg is tanulják. Tudatosan készítjük őket a felvételire.”(Kádár Erika, elnök)

Háztartási ismeretek klub

A háztartási ismeretek klub célja, hogy a résztvevők képesek legyenek egy tudatos, költségtakarékos és tervezhető háztartás vezetésére.

A modul tananyagának elsajátítása során az ügyfelek olyan ismereteket szerezhetnek meg, melyek segítenek a helyes táplálkozás kialakításában.

A helyes táplálkozás - mely lehet egyben olcsó is - nem nélkülözheti az ételek összetevőinek ismeretét, azok arányait, szükséges és elégséges mennyiségét, a feldolgozás módját, praktikáit.

A modulrészek tartalmaznak egy-egy olyan receptet is, mely a hátrányos helyzetű, ezért szerény anyagi lehetőségekkel bíró résztvevők és családjuk számára nyújthat ötletet egy-egy étel elkészítéséhez.

Cél tehát átadni az egészséges táplálkozással és ételek elkészítésével kapcsolatos ismereteket, rávilágítani a nem megfelelő táplálkozásban rejlő veszélyekre és a költségtakarékosságban rejlő előnyökre.

A résztvevők megtudhatják továbbá, hogy melyek a szervezet tápanyagszükségletei, az egészséges étkezés gyakorlati követelményei, az élelmiszerek helyes tárolásának szabályai, az ételallergia ismérvei, illetve hogy mit kell tenni az ételek elkészítése előtt és után annak érdekében, hogy a higiénia alapvető feltételei biztosítottak legyenek.

Netklub

A klub célja, hogy a projekt résztvevői a modulok tanítása során elsajátított ismereteiket gyakorolni, ismételni tudják, illetve ismereteiket bővíthessék. A klub lehetőséget biztosít, az információk bővebb megszerzésére, rendszerezésére.

Meglátogatni kívánt oldalak a teljesség igénye nélkül:

Közigazgatási oldalak

Pénzügyintézetek

Receptek

Wikipédia

Matematika-logikai feladatok

Rejtvények, tesztek

Kérdőívek stb.

Job -shadowing klub

A klubfoglalkozás lényege, hogy nagyon sokan kevés szakmát ismernek, és leginkább csak azokat, amikkel nap mint nap találkoznak a hétköznapok során (eladó, fodrász, kozmetikus, tanár, buszvezető, stb.), de több olyat nem ismernek, amit alacsony iskolai végzettséggel is be lehetne tölteni.

Ezért találták ki az egyesület dolgozói a job-shadowing-ot, melynek az a lényege, hogy meglátogatnak egy vállalatot/céget/szervezetet, ott töltenek egy egész napot, és árnyékként követik a napját egy dolgozónak. Olyan munkahelyeket keresnek fel, ahol kívülről nem lehet látni, hogy milyen munkát végeznek az ott dolgozók. Voltak idők otthonában, ahol a szociális gondozó munkáját figyelték meg, de elmentek a három legnagyobb bevásárlóközpontba, a Corába, a Tescobá és az Intersparba is. Érdekességképpen Kádár Erika elmesélte, hogy míg a Cora nem vesz fel olyat, akinek nincs szakmája, addig a Tescoban dolgoznak 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők is. Az Intersparba egyáltalán nem alkalmaznak olyan embereket, akiknek alacsony iskolai végzettségük van.

Egészség és mentálhigiéné a családban

A modul célja, hogy a résztvevők képesek legyenek egészséges és fenntartható életmód kialakítására. Megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek a helyes táplálkozásról, a szenvedélybetegségek, a betegségek fontosabb ismérveiről és következményeiről, ismerjék az elsősegélynyújtás alapelveit. Ezt a tudást pedig képesek legyenek a mindennapi életükben alkalmazni, továbbadni családjukban, elsősorban gyermekeik számára.

A modul négy nagy tematikus részre bontható. Ezek tanórai keretek közti alkalmazása, a feldolgozás időtartama, az óra témájának szűkítése az oktató feladata. A téma sokoldalúsága és az egyes témákra vonatkozó tudásanyag lehetővé teszi a tanórák csoportra illetve „személyre szabását”, vagyis a résztvevők érdeklődésének megfelelő órátartást.

Az ember és környezete modul a minket körülvevő világhoz való kapcsolatunkat és kölcsönös egymásrautaltságunkat taglalja. A levegő, a víz, a talaj alkotják a világot, amelyben élünk, és megőrzésük saját gyerekeink számára fontos igazán.

A betegségekről szóló ismeretanyag elsősorban a családban élők számára jelenthet segítséget, hiszen a gyerekek eshetnek át leggyakrabban betegségeken.

Kiemelten fontos, hogy a résztvevők a különböző szűrővizsgálatokról megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek. Az ügyfelek információt kapnak a beutalás módjáról, a rendelők címéről, vizsgálat menetéről (Uh, Mammográfia, Biopszia), probléma esetén az esetleges kezelési lehetőségekről. Fontos a vizsgálatok menetéről történő tájékoztatás, mert gyakran félnek a vizsgálattól (tévhitük keringenek pl. a mammográfiáról), és alaptalan félelmük miatt hónapokig halasztgatják a vizsgálatot.

A szenvedélybetegségek, illetve a különféle drogok tulajdonságainak ismerete sajnos ma már elengedhetetlenül fontos egy, a gyermekei sorsát szem előtt tartó szülő számára, csakúgy, mint a helyes táplálkozás, a mit és hogyan együnk kérdésére adható helyes válasz ismerete.

Szolgáltatások

Előzetes tudásszint felmérés, állapotfelmérés a képzési program megkezdése előtt

Mivel az OTE felnőttképző intézmény, vonatkozik rá a felnőttképzési törvény, és több más rendelet, amik alapján folytathatja ezt a tevékenységet. Ez a tudásszint felmérés kötelező tevékenysége az egyesületnek amiatt, hogy benne van a törvényben, de amúgy is végeznék, ha nem lenne is, mert az ügyfelek nagyon eltérő tudásszinttel rendelkeznek. Ezért első dolgunk az amikor jönnek az ügyfelek, hogy írunk egy tudásszint felmérést, melyet a tanárok kijavítanak, és megállapítják, hogy mi a csoport szintje, illetve hogy egyénenként milyen szinttel rendelkeznek, mert ehhez képest történik a fejlesztés. Természetesen van egy szint, amit mindenkinek muszáj elérni. Van, aki ezt könnyebben éri el, és van, akinek sokat kell gyakorolni.

Gyerekefelügyelet biztosítása

Ezt a tevékenységet nem az egyesület végzi, hanem a Civis Kurázi Szociális Szövetkezet, velük van szerződésük, mivel amúgy is van két családi napközijük, tehát tapasztaltak ezen a területen. Berendeztek egy termet az egyesületnél a gyerekeknek játékokkal. Itt vigyáznak a gyerekekre, és fejlesztő foglalkozásokat tartanak nekik addig, míg édesanyjuk a tanórákon vesz részt. Szintén a szövetkezetet kérik fel akkor is, amikor ünnepséget szerveznek a gyerekeknek, pl. Mikulás napján.

Börze

„A börze a pályázatban úgy került meghatározásra, hogy havonta egy alkalommal, és megunt, kinőtt ruhák és játékok, cseréje zajlik. Magánszemélyektől és civil szervezetektől is gyűjtöttünk ruhát a célcsoport részére. Bárkitől szívesen fogadunk ruhákat és játékokat, decemberben rengeteget kapunk, a többi hónapban kevesebbet, de igazából minden hónapban két-három zsák ruha adományunk van. Januártól TAJ-számmal kell nyilvántartanom azt, hogy kitől kapunk adományokat, és ez némi nehézséget okoz, mert az adományozók közül sokan nem szeretnék, hogy ez névhez kötődő lenne. Szívesen adják, szeretnek a szegényeknek segíteni, de nem szeretnék a nevüket nyilvánosságra hozni. A játékok egy részét megtartjuk a gyerekfelügyelethez. Kaptunk már paplant is, aminek nagyon örültünk, mert az egyik ügyfelünknek pont akkor ellopták a paplanjait, ugyanis kirakta azokat szellőztetni.” (Szabados Tünde, szociális munkás)

Közösségfejlesztés

„A projekt egy kommunikációs csapatépítő tréninggel kezdődik, ami megalapozza a közös munkát. Ez fontos a közösség szempontjából, egyébként pedig minden ünnepet megünneplünk az egyesületnél. Van húsvéti és karácsonyi felkészülés. A csoport díszíti fel a fenyőfát, a termet és készítenek adventi koszorút. Mikulás-napot is tartunk, de ezt roppant költséghatékonyan kell megszervezni, miután erre forrás nem nagyon van. Decemberben 33 csomagot állítottunk össze az ügyfelek gyerekeinek. A Központ Egyesülettől kértünk segítséget abban, hogy legyenek olyan programok, amiket a gyerkőcök élveznek (gyöngyfüzés, kifestőzés, arcfestés). Főztünk teát, én pedig otthon muffint készítettem. Az egész ünnepség költségvetése nem volt 6 ezer forint. Mindezt úgy értük el, hogy a mikuláscsomag a következőket tartalmazta: alma (költséghatékonyan otthonról), dió és mogyoró (otthonról), egy zizi (39 ft), egy mikulászacskó (10 ft) egy mikuláscsoki (69 ft), egy mandarin. Mindez négyezer párszáz forintba került, mert költséghatékonyan kell lenni. A 100 db. muffin saját készítésű volt. Tea ingyen volt. Az arcfestés szintén ingyen volt, mert a Központ Egyesület biztosította, gyöngyöt hoztak ők is, volt az egyesületnek is, a gyerekek nagyon szerették, mert készítettek nyakláncot édesanyjuknak. A kifestőt kimásoltuk a könyvekből, ceruzák, és zsírkréták már adottak voltak. Az ügyfelek tudták, hogy ez nem arról szól, hogy több ezer forintos mikuláscsomagot kapnak a gyerekek. Az ügyfelek is kaptak ajándékot: személyre szabott kinyomtatott idézetet, szép szalaggal bekötve, és hozzá járt egy fehérrel vagy arany színnel befestett toboz.” (Szabados Tünde, szociális munkás)

Egyéni esetkezelés, mentorálás, a projekt ideje alatt folyamatosan

A projekt sok adminisztrációt igényel: egy online informatikai rendszerbe kell feltölteni rengeteg adatot az ügyfelekről. Mindez egy egy oldalas adatlappal kezdődik, aztán egy négy oldalas adatlappal folytatódik, egy diagnózissal, egy egyéni fejlesztési terv elkészítésével, és van egy esetenapló is, amelyet szintén folyamatosan vezetni kell. Az egyéni esetkezelés az adminisztráción túl gyakorlati segítségben valósul meg, mint pl. igazolás kiadása arról, hogy képzésre jár, szociális ügyintézés, stb.

De egyéni esetkezelésnek számít a következő eset is:

„Van egy ügyfelünk, aki elmúlt 20 éves, de mióta az eszét tudja, jogász szeretne lenni, és a szegényeket akarja védeni. Az érettségig lemorzsolódott, most októberben csinálta meg a pótérettségét. Két tantárgy hiányzott neki, rengeteget tanultunk, segítettünk neki, de leérettségizett. Most arra motiválom, hogy nézzen utána a bírósági ügyintéző vagy jogi asszisztensi képzésnek, mert a keretszámok miatt nem biztos, hogy felvételt nyer az ideitánévben.” (Szabados Tünde, szociális munkás)

Tanácsadás

Pszichológiai és mentálhigiénés tanácsadás

A korábbi tapasztalatokból kiindulva úgy gondolták a szervezők, hogy szükség van pszichológiai tanácsadásra. Az első csoportnál is megvalósult egy másik civil szervezettel közösen, de nem működött jól. Nagyon nehéz ingyenes pszichológiai tanácsadást szerezni ha krízishelyzet van, de ezt is megoldották, a Mester utcán lévő a Családsegítő Központban. Ma már heti kétszer két órában foglalkozik egy pszichológus az ügyfelekkel. Egy pszichológiai teszttel kezdenek, melyet a szakember egyenként értékel ki. Ez a heti két alkalom a későbbiek során kevésnek bizonyult, így szerveztek egy klubfoglalkozást is, mely igen kedvelté vált. Ez nem kötelező, csak egy lehetőség, de ez is ingyen van, mert a programból finanszírozzák. A szakembert leginkább gyereknevelési problémával, párkapcsolati nehézségekkel, valamint a gyermekek továbbtanulási lehetőségeivel kapcsolatban keresik fel. Az egyesület pszichológusa egy általános iskolában dolgozik, gyermek szakpszichológusként is tevékenykedik és bőven van tapasztalata a hátrányos helyzetű célcsoportokkal.

5.3. Képzési célok és szakmódszertan

Az OTE meghatározta azokat a célokat, melyeket a képzés során kíván elérni. Ezek a következők:

- szociális készségek erősítése; önismeret
- állampolgári készségek erősítése
- önálló életvezetési készségek erősítése
- funkcionális analfabetizmus felszámolása
- információk kezelésének képessége
- kreatív gondolkodás, döntéshozatal, problémamegoldás, előrelátás, érvelés, felelősség
- felzárkóztatás (szakképzésbe való bekapcsolódás segítése a 8 általános iskolát végzett személyek esetében)

Az OTE továbbá meghatározta azokat a célokat is, melyeket a klubfoglalkozások során kíván elérni, így ezek a következők:

- kötetlen formában történő ismeretszerzés
- közösségfejlesztés
- családtagok bevonása a közös munkába
- szabadidő hasznos eltöltése
- szabadidő hasznos eltöltésének tanulása
- önismeret és önazonosság tanulása
- jövőkép építése

Az OTE a különböző tantárgyakhoz szakmódszertant is összeállított, melyek a következők:

Állampolgári ismeretek szakmódszertana:

- Szövegértési gyakorlatok –hírek olvasása, közös feldolgozása
- Szakszövegek olvasása, idegen fogalmak értelmezése, feladatlapok kitöltése
- Társadalmi problémákat bemutató filmek megnézése -közös feldolgozása

Digitális írástudás szakmódszertana:

- Szemléltetés
- Egyéni munka
- Pármunka

- Gyakorlati feladatok, Internetes keresőhasználat, kapcsolódása többi tananyaghoz
- Internetes kereső, közösségi oldalak látogatása
- E-mail cím létrehozása

Szövegértés szakmódszertana:

- Szövegértési, szövegalkotási gyakorlatok
- Csoportmunka, pármunka, önálló munka
- Differenciálás

Matematika szakmódszertana:

- Pármunka
- Közös feladatmegoldás
- Szöveges feladatok, játékos feladatok alkalmazása
- Csoportmunka

Drámapedagógia szakmódszertana:

- Személyiségfejlesztő játékok
- Bemutató szervezése és előadás

5.4. Tanulmányi kirándulások a projektben

A tanulmányi kirándulás célja, hogy a projektben résztvevők az elméleti ismereteiket felhasználhassák a gyakorlatban, megerősítsék bennük a megszerzett tudást, továbbá gyűjtsenek személyes tapasztalatokat. Ez utóbbi kifejezetten fontos, mert a résztvevők közül sokan életükben először járnak Budapesten.

A fővárosban megtekintik az Országházat, melyre azért van szükség, mert tanulnak a képzés során állampolgári és alkotmányos ismereteket, valamint a képzés szervezői fontosnak tartják, hogy a résztvevők megismerjék az Országgyűlés munkáját.

A Magyar Nemzeti Bankba a pénzügyi ismeretek megerősítése végett látogatnak el, ahol megismerik az MNB munkáját, majd tesznek egy sétát is a belvárosban. A kiránduláson fényképek is készülnek (lásd 10. számú melléklet), melyeket az órán közösen tekintenek meg, miközben megbeszélik a tapasztalatokat, és az élményeket.

6. Következtetések

Alaposan áttanulmányoztam az OTE Trambulin projektjének toborzási és kiválasztási folyamatát, valamint a projekt szakmai tartalmát.

A toborzási és kiválasztási folyamat eddig is eredményesnek bizonyult, de az egyesület elnöke az interjúban elmondta, hogy a korábbi személyes elbeszélgetés helyett, három napon keresztül, 15 fős csoportokban, egy tréning jellegű megoldásra térnek át azért, hogy jobban megismerjék a lehetséges résztvevőket. Ott írják majd meg az önéletrajzot is. Ez számomra azt jelenti, hogy nem zárkoznak el az újításoktól, sőt törekednek arra, hogy a legmegfelelőbb nők kerüljenek be a képzésbe.

Az oktatás minőségére is nagy hangsúlyt fektetnek, ezért minden modulzáró után az ügyfelek értékelőlapot töltenek ki, ahol leírják a véleményüket, észrevételüket. Ezekből látják azt, hogy mi az, amin esetlegesen változtatni kellene. Ezt is pozitívan értékelem.

A szakmai tartalmat kifogástalannak tartom, látszik, hogy sok energiát és munkát fektettek az összeállításába. A továbbiakban elemzem a projekt azon részeit, melyek véleményem szerint kiemelt jelentőségűek. A tanórák közül az állampolgári ismereteket, a szövegértést és a digitális írástudást emelem ki.

Az állampolgári ismereteket azért fontosak, hogy a résztvevők tisztában legyenek a Parlament működésével, a választás menetével, a családi költségvetéssel, a hitel következményeivel, vagy a megtakarítási lehetőségekkel.

A szövegértés modul is lényeges, mert célja a szövegértési-szövegalkotási kompetenciák fejlesztése. Ezzel szorosan összefügg a kommunikációs készségek fejlesztése is, így a résztvevők képessé válnak az eredményes tanulásra és javul a hétköznapi kommunikációjuk is.

A digitális írástudás tantárgy a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára elengedhetetlen, mert napjainkban az internet és a számítógép használata szükséges ahhoz, hogy munkába álljanak, ennek kapcsán fontos annak tudatosítása, hogy munkaeszközként tekintsenek a számítógépekre.

A tréningek közül mindhárom nagyon lényegesnek tartom, hiszen a kommunikációs tréning egyfajta csoportépítő funkciót lát el, mely megkönnyíti a csoporttagok beilleszkedését.

A tanulástechnikai tréning a résztvevők tanulási stílusának, motivációjának megismerésére, hatékony tanulástechnikák, módszerek elsajátítására szolgál, mely segítségével a tananyag könnyebben feldolgozható és felkészíti a résztvevőket az eredményes vizsgára is.

Az álláskereső tréningen gyakorlati ismeretekkel segítik azokat az ügyfeleket, akik nem továbbtanulni akarnak, hanem a munka világában szeretnék magukat kipróbálni. Az ügyfeleknek lehetősége nyílik a gyakorlatokon keresztül elsajátítani az álláskereső technikákat.

A klubfoglalkozások közül a háztartási ismereteket és a job-shadowing-ot emelném ki. Az első esetben cél az, hogy a résztvevők képesek legyenek egy tudatos, költségtakarékos és tervezhető háztartás vezetésére. Olyan ismereteket szereznek, melyek segítenek a helyes táplálkozás kialakításában, valamint olyan recepteket is kapnak, mely a szerény anyagi lehetőségekkel bíró résztvevők és családjuk számára nyújthat ötletet egy-egy étel elkészítéséhez. A második esetben vállalatot/céget/szervezetet látogatnak meg, és árnyékként követik a napját egy ott dolgozónak.

A szolgáltatások mindegyike lényeges. Csak azért, mert valaki kis gyermekes anyuka, és emiatt ne tudjon részt venni a programban, ezért gyermekfelügyeletet biztosítanak a képzés ideje alatt. A börze is lényeges elem, mert a magánszemélyektől érkezett adományokkal segíthetik a rászorulókat. A közösségfejlesztésre azért van szükség, hogy a résztvevők 6 hónapon keresztül együtt tudjanak dolgozni, az egyéni esetkezelés pedig egyrészt kötelező a programban, másrészt pedig egyéni problémák megoldására is lehetőséget biztosít.

A program tartalmaz pszichológiai és mentálhigiénés tanácsadást is, amit egy általános iskolában dolgozó, gyermek szakpszichológusként is tevékenykedő, a hátrányos helyzetű célcsoportban jártas pszichológus tart, aki készségesen áll a csoport minden tagjának rendelkezésére.

A legnagyobb gondot a hiányzás okozza a képzés ideje alatt, de ezt a problémát is sikerült megoldania az egyesületnek. A felnőttképzési szerződés meghatározza a hiányzások számát, de igyekeznek arra ösztönözni a résztvevőket, hogy ne hiányozzanak, ezért egyrészt szociális munkást alkalmaznak, így ha valaki nem jelenik meg, érdeklődik ennek okáról, rákérdez arra, hogy mi a probléma, és miben tud segíteni. Másrészt pedig a képzést úgy állították össze, hogy hétfőtől csütörtökig van oktatás, és a pénteki nap pótlás. Tehát, ha hiányoznak valamelyik nap, akkor pénteken pótolják az órákat. Így nem haladják meg a felnőttképzési szerződésben előírt hiányzás mértékét. Ennek köszönhető, hogy a lemorzsolódás is ritkán fordul elő.

Összességében az OTE által alkalmazott módszerek és tananyagok kiválóak, a lemorzsolódás minimálisnak tekinthető, a projekt eredményességét nem befolyásolta.

Bár Magyarországon nagyon sok felnőttképzéssel foglalkozó cég működik, de leginkább csak a megyeszékhelyeken, kisebb-nagyobb városokban, és nem azokon a településeken, ahol magas a hátrányos helyzetűek száma. Így ők csak abban az esetben vehetnek részt a képzésben, ha utazásukat biztosítani tudják, vagy támogatottan megfinanszírozzák, illetve ha arra családi körülményeiket ezt lehetővé teszik.

Több olyan felnőttképzéssel foglalkozó cégre lenne szükség, amelyek székhelyüket tekintve kifejezetten olyan településeken működnének, ahol magas a hátrányos helyzetű felnőttek aránya és így képzésüket helyben oldanák meg.

7. A program sikerének okai

Az OTE Trambulín programjának kidolgozásában és lebonyolításában számos olyan tényező van, mely fontos szerepet játszott a program sikerességében. A továbbiakban ezeket a faktorokat mutatom be.

- **Oktatók:** a programhoz olyan tanárokat kerestek, akik kiválóak ezen a területen, mert nemcsak a felnőttképzésben, hanem a hátrányos helyzetű célcsoporttal való foglalkozásban is jártasak. Van olyan tanár, aki 20 évet tanított Budapesten a Belvárosi Tanodában³, egy másik pedig javítóintézetben dolgozott, tehát tapasztaltak és elkötelezettek.

- **Toborzás:** fontos szempont, hogy minél szélesebb legyen a merítés. Éppen ezért szerveznek egy szakmai napot, ahová meghívják azokat a partner szervezeteket, akikről tudják, a lehetséges ügyfelek náluk is megfordulhatnak. Családsegítő Szolgálat, óvodák, iskolák, családok átmeneti otthonai, stb. Elmagyarázzák a projektet, felhívják a figyelmet arra, hogy indul egy következő csoport, és küldhetik az ügyfeleket. Továbbá a szociális munkás rendszeresen tart csoportos tájékoztatókat vidéken és hirdetnek a helyi sajtóban és az interneten (pl. facebook) is. Mindezekon túl azonban a legnagyobb elismerés munkájukkal kapcsolatban az, hogy régi ügyfelek rokonai, barátai, ismerősei jelentkeznek a programba.

- **Kiválasztás:** nagy hangsúlyt fektetnek a kiválasztásra, amely nem csak annyiból áll, hogy jelentkezik az ügyfél és megnézik, hogy megfelel-e a feltételeknek. Az eddigi személyes elbeszélgetésről áttértek egy csoportos kiválasztási módszerre. Ez azért jobb, mint az egyéni, mert eddig 15-20 percet találtak egy emberrel, így pedig legalább 3 órát vannak közvetlenül kontaktusban, és sok minden kiderül a képességeiről, valamint a személyiségéről.

³ A középiskolából kimaradt, súlyos problémákkal küszködő fiatalok számára nyújt segítséget életproblémáinak megoldásához, illetve a középiskola elvégzéséhez és az érettségi vizsga letételéhez.

- **Szociális munkás:** szerepe leginkább azért jelentős, mert ha bárki lemorzsolódna, akkor igyekeznek megoldani azt a problémát, ami miatt távozni kényszerülne a csoportból.

- **Kapcsolat a menedzsmenttel:** az egyesület dolgozói mindent megtesznek azért, hogy az ügyfelek azt érezzék, hozzájuk bármikor bizalommal lehet fordulni, illetve egyfajta életmódformálás és magatartásminták átadása is történik.

- **Intézményi kapcsolatok:** felveszik a kapcsolatot az Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központtal és a Türr István Képző és Kutató Intézettel (korábban: DRKK, Debreceni Regionális Képzős Központ), és meghívást kapnak a vizsgára azért, hogy lássák, mennyire ügyesek a képzésben résztvevők a vizsgán, így talán a későbbiek során ez is előnyt jelenthet egy képzésbe való bekerüléshez. Ezáltal is próbálják egyengetni az ügyfelek útját.

- **Tananyag és tananyagfejlesztés:** úgy építették fel az órák anyagait, hogy a résztvevők a mindennapi életben is hasznosítható tudást szerezzenek, emellett pedig olyan ismereteket sajátítsanak el, amik ahhoz kellenek, hogy egy munkaügyi központ által támogatott képzés felvételijén sikerrel vegyék az akadályokat, pl. felszín- és térfogatszámítás, százalékszámítás, általános műveltségi kérdések, stb.

Saját tananyaggal dolgoznak, mert mindig az adott projekthez kapcsolódóan történik egy tananyagfejlesztés. Van egy végiggondolt és jól felépített tananyag, amit minden tanár a legjobb tudása szerint állít össze.

- **Anyagi juttatás:** az az ügyfél, aki reggel nyolctól délután háromig részt vesz a képzésben, kap kétezer forintot (naponta), ami a legnagyobb motiváció, mert ezeknek az embereknek szinte semmi, vagy nagyon-nagyon kevés jövedelmük van.

- **Közösségfejlesztés:** a képzés ideje alatt számos ünnepet ünnepelnek meg, melyre közösen készülnek, és az ügyfelek gyerekeit is bevonják az ünneplésbe.

- **Álláskereső klub:** A program végén van egy 10 napos álláskereső klub, ahol felkészítik a résztvevőket arra, hogyan kell kilépni a munkaerőpiacra. Állásinterjúkat, videós interjúkat készítenek, majd visszanézik és kielemezik azokat. Ez abból a szempontból fontos, hogy mindent megtesznek az egyesületnél annak érdekében, hogy sikereket érjenek el az álláskeresés során.

- **Motiváció:** Bár a projektben nincs olyan kötelezettség az utánkövetési szakaszban, hogy el kell helyezni az ügyfelet a munkaerőpiacon, vagy tovább kell juttatni valamilyen képzésben, az egyesületnél mégis arra törekednek, hogy mindenki próbáljon meg képzést keresni magának, legyen egy szakmája, mert 8 általános iskolai végzettséggel a munkaerőpiacra bekerülni is, de bent maradni is nagyon nehéz.

8. A program eredményei

A projektben az OTE azt vállalta, hogy 45 nő számára elkészül az egyéni fejlesztési terv, és legalább 80 % teljesíti a kitűzött célokat. Az egyéni fejlesztési tervben pedig az OTE hat hónapos akkreditált képzésének az elvégzése a cél, illetve az, hogy az ügyfelek (akik a munkaerő-piactól több éve távol vannak, inaktívak vagy munkanélküliek) felkészüljenek a hagyományos képzésbe kerülésre, vagy bejussanak az elsődleges munkaerő-piacra.

Ezen kívüli eredmények:

Az első csoportban:

- 13 fő végezte el a tanfolyamot,
- 4 fő gimnáziumba iratkozott be esti tagozatra, közülük 1 személy elhelyezkedett és a Felföldi Kft-nél dolgozik,
- 1 fő leérettségizett, elvégezte a szociális gondozó tanfolyamot és közhasznú munkásként dolgozik,
- 1 fő szociális gondozó tanfolyamot végzett el,
- 1 fő közmunkán vesz részt.

A második csoportban:

- 15 fő végezte el a tanfolyamot 2012. március 31-én,
- 2 fő cukrász tanfolyamon vesz részt áprilistól,
- 4 fő dolgozik,
- a gimnáziumi beiratkozás augusztusban kezdődik, ekkor várható, hogy beiratkoznak esti tagozatra,
- 1 fő, aki 7. osztályt végzett el, szintén augusztusban iratkozik be 8.osztályba. Számára az általános iskola befejezése a cél.

A harmadik csoport elkezdte a tanfolyamot 2012. április 4.-én.

Az ügyfelekkel kapcsolatos egyéb eredmény:

- fejlődnek a munkavállaláshoz szükséges kulcsképessegeik,
- életvezetési készségeik erősödnek,
- a családjuk és közösségeik számára is továbbadják az itt szerzett ismereteket,
- kommunikációjuk javul,
- tudatosabb állampolgárrá válnak.

9. Összegzés

*„Be van fejezve a nagy mű, igen.
A gép forog, az alkotó pihen.”*
(**Madách Imre:** Az ember tragédiája)

A hátrányos helyzetű álláskereső civil szervezetek által történő képzése aktuális és fontos, hiszen ezáltal nőnek elhelyezkedési esélyeik. Diplomadolgozatomban elsődleges célként arra vállalkoztam, hogy bemutassam az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által jelenleg megvalósítás alatt álló Társadalmi Megújulás Operatív Program 5.3.1 „Trambulin” elnevezésű projektjét. További célom az volt, hogy következtetéseket vonjak le a programról, az alkalmazott technikákról, értékeljem a módszerek hatékonyságát, illetve ismertessem a program sikerének okait.

Szakedolgozatomat azzal kezdtem, hogy definiáltam a hátrányos helyzet fogalmának különböző értelmezéseit, majd kitértem a hátrányos helyzetű felnőttek oktatására.

Bemutattam az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesületet, annak céljait, tevékenységeit, valamint az elmúlt években végrehajtott főbb projektjeit. Részletesen írtam a Trambulin program toborzási és kiválasztási folyamatáról, valamint a program szakmai tartalmáról, így a szociális munkát, a tanórákat, a tréningeket, klubfoglalkozásokat, szolgáltatásokat és a tanácsadást bővebben is elemeztem.

A „Következtetések” fejezetben értékeltem a Trambulin projektet, annak felépítését és szakmai anyagát. Megállapítottam, hogy az OTE által alkalmazott módszerek és tananyagok megfelelőek, a lemorzsolódás minimálisnak tekinthető, és a projekt eredményességét ez nem befolyásolta.

„A program sikerének okai” fejezetben összefoglaltam, hogy mitől működőképes ez a projekt, illetve milyen tényezők megléte szükségesek ahhoz, hogy eredményeket és sikereket tudhat magáénak az egyesület.

Az OTE 13 éve működik, számos programot bonyolított már le és nők százainak próbált meg segíteni abban, hogy újra visszatérhessenek a munkaerőpiacra. Mindezt mi sem bizonyítja jobban, minthogy egymásnak adják a kilincset a korábbi csoportokban lévő ügyfelek barátai, rokonai, ismerősei.

Amit ennél az egyesületnél végeznek, az egy „kis csoda”. Éppen ezért arra lenne szükség, hogy minél több támogatásban részesüljenek az ilyen, és ehhez hasonló egyesületek, mert a hátrányos helyzetben lévő emberek számára fontosak azok a sokat tapasztalt szakemberek, akik értik a célcsoport problémáját, és elkötelezettek.

Irodalomjegyzék

Szakirodalmi forrás:

Andorka Rudolf (2006): Bevezetés a szociológiába. Osiris Kiadó, Budapest.

Györgyi Zoltán - Mártonfi György (2001): Vissza a munkaerőpiacra. A tranzitfoglalkoztatási program tapasztalatai. Oktatókutató Intézet 55. p-56. p. Budapest.

Dr. Halmos Csaba (2005): A felnőttképzésben résztvevők elhelyezkedése, különös tekintettel a hátrányos helyzetű rétegekre, régiókra. Nemzeti Felnőttképzési Intézet, Budapest.

Huszár István (1981): A hátrányos helyzetűek Magyarországon. In: Halay Tibor – Kolosi Tamás (szerk.): Társadalomszerkezet és rétegződés. Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 125-144.

Kozma Tamás (1975): Hátrányos helyzet. Egy oktatásügyi probléma társadalmi vetületei. Tankönyvkiadó, Budapest.

Kovács - Tózsér Veronika szakdolgozat (2011): Az országos tranzitfoglalkoztatási egyesület TÁMOP 5.3.1 projektjének megvalósításához a hátrányos helyzetű célcsoport toborzási-, és kiválasztási folyamata. Debreceni Egyetem.

Várnagy Elemér – Várnagy Péter (2003): A hátrányos helyzet pedagógiája. Corvinus Kiadó, Budapest.

Internetes forrás:

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

<http://jogszabalykereso.mhk.hu/MK11162.pdf>

1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99300079.TV

Dr. Benke Magdolna (szerk.) (2006): A felnőttek foglalkoztathatóságának növelésére irányuló komplex képzési modellek, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportokra, javaslatok intézkedésekre. Nemzeti Felnőttképzési Intézet, Budapest.

<http://mek.oszk.hu/06800/06843/06843.pdf>

Buda Mariann: Az iskola és a család szociológiája.

http://delfin.unideb.hu/~mbuda/pub/CSAL_ISK_szociologia.pdf

Ferge Zsuzsa: Társadalmi struktúra – társadalmi hátrány

http://www.fszek.hu/szociologia/szszda/ferge_tarsihatrany.pdf

Kardos – Fluckné - Szabó - Vicze (szerk.): Méltányosság az oktatásban

http://www.tpf.hu/document.php?doc_name=konyvtar/ta/2008/disszemfuzet_13_Meltany_ossag_az_oktatasban_honlapra.pdf

Kerékgyártó László: (2005): Helyzetkép a hátrányos helyzetű fiatalok felnőttképzés és foglalkoztatás keretében történő felzárkóztatásáról. Szakképzési Szemle, 2: 145. o.

http://www.mszt.iif.hu/documents/szsz0502_kerekgyarto.pdf

Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület honlapja:

<http://www.orszagostranzit.hu/index.php?o=1>

Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület Alapszabálya:

<http://www.orszagostranzit.hu/doc/alapszabaly.pdf>

Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület Szervezeti és működési szabályzata:

http://www.orszagostranzit.hu/doc/szervezeti_es_mukodesi_szabalyzat.pdf

Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület képzési nyilvántartásba vételi igazolása:

<http://www.orszagostranzit.hu/doc/nyilvantartas.pdf>

Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület intézmény-akkreditációs tanúsítványa:

http://www.orszagostranzit.hu/doc/intezmeny_akkreditacios_tanusitvany.pdf

Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület programakkreditációs tanúsítvány (Hátrányos helyzetű emberek komplex felzárkóztató képzése):

http://www.orszagostranzit.hu/doc/programakkreditacios_tanusitvany_hatranys_helyzetu_emberek_komplex_felzarkoztato_kepzese.pdf

Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület Programakkreditációs tanúsítvány (Az elhelyezkedést és az önálló életvitelt segítő képzési program hajléktalan emberek számára):

http://www.orszagostranzit.hu/doc/programakkreditacios_tanusitvany_az_elhelyezkedest_es_az_onallo_eletvitelt_segito_kepzesi_program.pdf

Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület programakkreditációs tanúsítványa (Közismereti tárgyak felzárkóztatása):

http://www.orszagostranzit.hu/doc/programakkreditacios_tanusitvany.pdf

Óry Mária (2005): Hátrányos helyzetű csoportok helyzete a munkaerőpiacon

<http://mek.niif.hu/06400/06453/06453.pdf>

Réthy Endréné – Vámos Ágnes: A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése. Esélyegyenlőtlenség és méltányos pedagógia

<http://mek.niif.hu/05400/05467/05467.pdf>

Stefán Norbert (2005): Halmozottan hátrányos helyzetűek a felnőttoktatásban – Képzési lehetőségek és gyakorlati tapasztalatok.

http://www.hogu.hu/ujesely_szakirodalom/hatranys_kepzese.pdf

Mellékletek

1. számú melléklet

Interjú Kádár Erikával, az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület elnökével

Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesületnél Kádár Erika oktatót és projektfelelőst kértem meg arra, hogy beszéljünk az egyesület tevékenységéről, valamint a hátrányos helyzetű felnőttek oktatásáról. Bevallom őszintén, sok olyan dolog került szóba, amiről korábban nem tudtam, és nagyon örültem, hogy új dolgokkal ismerkedhettem meg.

Erika elmondta, hogy nem könnyű munka az övék, sok problémával kell szembenézni, de nagyon szeretik azt, amit csinálnak. A programban az órák 100 %-ban gyakorlati jellegűek, és nagyon büszkék a tanáraikra, mert azon kívül, hogy szakemberek, kiválóan tudnak magyarázni, értik a célcsoport problémáját, így nagyon sokat tudnak segíteni nekik.

- Kicsit beleástam magamat a témába, és úgy látom, hogy az első és talán legfontosabb lépés a projekt megvalósításánál, hogy elérjétek a megfelelő célcsoportot. Hogyan történik ez?

- Erre több lehetőség is adódik. Először is felvesszük a kapcsolatot olyan szervezetekkel, akik nekik is közvetlenül célcsoportjuk, pl. családsegítő szolgálat, munkaügyi központ. Ők a legegyszerűbbek, mert könnyen elérhetőek. Velük rendszeres kapcsolatot ápolunk, szervezünk olyan szakmai napokat, ahol közzétesszük a tapasztalatokat, esetleg felhívjuk a figyelmet arra, hogy indul egy újabb csoport, és amennyiben tudnak valakiről, aki szívesen részt venne ebben, irányítsák hozzánk. De ehhez elengedhetetlenül szükséges, hogy a városban lévő más civil szervezetekkel is jó kapcsolatot működtessünk, ugyanis ők szintén hasonló réteget, célcsoportot céloznak meg, így ha nekik valamilyen szempontból egy ügyfél nem felel meg, akkor átirányítják hozzánk, és ugyanez működik fordítva, tehát egymást segítjük.

Egy másik lehetőség az, amikor az iskolák, óvodák, tanárok, óvónők jelzik, hogy kik azok az anyukák, akiknek jól jönne a segítség.

Azonban nagyon sokan vannak olyanok, akik nem regisztráltak állás keresők, nem kötődnek intézményekhez, sőt kifejezetten rosszul is vannak ettől, így őket plakátokon, hirdetésekön keresztül érjük el. Adunk fel újsághirdetéseket is, de erre a rétegre nem jellemző, hogy rendszeresen venne Hajdú-bihari Naplót, így inkább az ingyenesen hozzáférhető újságokban hirdetünk.

De amire nagyon büszkék vagyunk az az, hogy mára már sok olyan ügyfelünk van, akiknek az ismerőse, családtagja korábban már részt vett általuk szervezett képzésben, éppen ezért ajánlották az ismerősöknek a képzésünket.

- *Hogyan történik a résztvevők kiválasztása? Milyen lépésekből áll?*

- Először is mindenki kap egyénileg, vagy csoportos keretek között információt a projektről, utána van lehetőség arra, hogy kérdezzenek, és ezt követi a kiválasztási procedúra. Megvizsgáljuk azt, hogy megfelel-e a programban előírt feltételeknek (ESZA), majd személyes elbeszélgetésre hívjuk őket, ahová kérünk egy kézzel írt önéletrajzot (erre azért van szükség, hogy lássuk milyen az írásképe), és van egy motivációs elbeszélgetés, aminek az a lényege, hogy megnézzük mennyire motivált, tud-e közösségben dolgozni. Ezt követően olvasni kell egy rövidebb szöveget azért, hogy egyáltalán tud-e olvasni az illető. A csoport összetétele általában nagyon heterogén, nagy tudáskülönbségek vannak, de azt az ügyfelet, aki se írni, se olvasni nem tud, sajnos nem tudjuk fejleszteni, mert az teljesen egyéni felkészítést igényelne. Az elvégzett osztályok száma nem lényeges, mert van olyan ügyfél is, akinek csak 6 osztálya van meg, őt/őket igyekszünk arrafelé terelni, hogy a dolgozók általános iskolájában fejezze be a nyolc osztályt, különben teljesen esélytelen a munkaerőpiacon.

Az egyesület célcsoportja a 18-35 év közötti hátrányos helyzetű nők. Van egy pályázati kiírás, lehet választani célcsoportot, de mi fiatalokkal szeretünk foglalkozni.

- *Milyen arányban vannak a roma és nem roma ügyfelek?*

- Ezt nehéz megítélni, mert nálunk az is romának számít, aki egyébként nem roma származású asszony, csak roma családba kerül be, és romának is tartja magát, pedig származását tekintve nem az. Így a született roma, és a bekerült roma, körülbelül a csoport felét teszi ki.

- *Mivel tudjátok motiválni a résztvevőket azért, hogy elvégezzék a tanfolyamot?*

- Ez is több részből tevődik össze. A TÁMOP 5.3.1. előnye, hogy a résztvevők, ha minden órán ott vannak, akkor 2000 forintot kapnak naponta. A tanfolyam 6 hónapos, napi hat óra (750 órás). Az anyagi juttatás a legnagyobb motiváció, mert ezeknek az embereknek szinte semmi, vagy nagyon-nagyon kevés jövedelmük van.

A másik motiváló tényező, hogy nagyon sokuknak van iskolás gyermeke, és örömmel újságolják, hogy tudnak nekik segíteni a házi feladatokban (pl. a tanulástechnikai tréningen tanultakkal).

A harmadik dolog a számítógép, az internet világa és a közösségi oldalak használata, mert nagyon szeretnek ismerkedni, beszélgetni. A tanfolyam ideje alatt ingyen használhatják a

számítógépet, az internetet, de van olyan óra is, amikor ezzel foglalkoznak, mert fontos, hogy a világhálón megtalálható információkat tudják kezelni, megszerezni és feldolgozni. Motiváljuk őket az önismerettel is. Sok a roma családból érkező nő, náluk pedig ők nem bontakozhatnak ki, mert ez nem szokás, de az egyesületnél ez alapkövetelmény. Szabadon elmondhatják a véleményüket, és erre próbáljuk meg ösztönözni őket.

Motiváljuk őket a tanulmányi kirándulásokkal is. A képzéshez hozzátartozik egy budapesti kirándulás, melyen a Parlamentbe, valamint a Magyar Nemzeti Bankba tesznek látogatást. A résztvevők közül sokan akkor járnak életükben először a fővárosban.

- *Mi okozza a legnagyobb gondot a projekt ideje alatt?*

- A hiányzások. A felnőttképzési szerződés meghatározza a hiányzások számát. Igyekszünk arra ösztönözni a résztvevőket, hogy ne hiányozzanak, ezért szociális munkást alkalmazunk, így ha valaki nem jelenik meg, érdeklődik ennek okáról, rákérdez arra, hogy mi a probléma, és miben tud segíteni. De az egyesület dolgozói is mindent megtesznek annak érdekében, hogy szeressenek járni a tanfolyamra. Viszont ha mégis hiányoznak (pl. betegség miatt), akkor lehetőségük van arra, hogy pótolják ezt úgy, hogy hétfőtől csütörtökig van oktatás, és a pénteki nap pótlás. Amennyiben hiányoznak valamelyik nap, akkor pénteken pótolják az órákat. Így nem haladják meg a felnőttképzési szerződésben előírt hiányzás mértékét. Ennek köszönhető, hogy a lemorzsolódás is ritkán fordul elő (egy-két fő), költözés, esetleg egészségügyi problémák miatt. Nincs következménye annak, ha valaki nem fejezi be a tanfolyamot.

- *Vizsgálattal zárul a tanfolyam?*

- Elvileg nem lenne vizsga, de mi mégis szervezünk ilyet, mert sokan továbbtanulnak OKJ-s képzésben, és fontosnak tartjuk, hogy felkészüljenek a vizsgaszituációra, ezért van írásbeli, szóbeli, és gyakorlati vizsga is. Természetesen előtte sokat gyakorolunk erre, és jegyzetet is kapnak ehhez, amit hazavihetnek, de ott itt is hagyhatják az egyesületnél, mert mindenkinek van egy saját mappája, benne az anyagokkal.

- *Milyen nehézségekkel szoktak adódni a projekt ideje alatt?*

- Leginkább a résztvevők tanítása és a motiválása a legnehezebb, de az ötször hat hónap alatt minden csoport más volt, máshogy kellett kezelni, mindenkinek más igényei voltak, más élethelyzetben éltek. Előfordul, hogy személyes konfliktus van a csoporttagok között és ezt is meg kell oldani. A projekt vége felé, úgy a negyedik hónapnál már elfáradnak, ilyenkor át kell őket lendíteni ezen a holtpontra.

- Utólag összegezték a tanfolyamot, és azt, hogy esetleg milyen változtatásokra lenne szükség a siker érdekében?

Sokat beszélgetünk más civil szervezetek munkatársaival, és közösen kitaláltuk, hogy módosítjuk a kiválasztást: nem személyes elbeszélgetés lesz, hanem 3 nap, 15 fős csoportokban, egy 6 órás tréning jellegű megoldásban azért, hogy jobban megismerjük egymást. Ott írják majd meg az önéletrajzot is. Egyébként mindig szoktuk értékelni a tevékenységünket és az ügyfelek is minden modulzáró után értékelőlapot töltenek ki, ahol leírják a véleményüket, észrevételüket.

- Mi történik a képzés után a résztvevőkkel?

- A tanfolyam vége után a csoporttagok nagyon ragaszkodnak egymáshoz, nagy barátságok születnek, szívesen összejárnak, ezért csoportos találkozók is szoktunk szervezni, aminek mindenki örül. Fontos az is, hogy ha valaki időközben el tudott helyezkedni, akkor az ő sikere erőt adhat a többieknek is, de a kudarcokból is sokat lehet tanulni. De ahogy megy az idő előre, ezek már nem lesznek olyan fontosak, mert leválnak rólunk is, meg egymásról is. Tapasztalat az, hogy időközönként visszajönnek, és elmesélik, hogy sikerült elhelyezkedniük, vagy elhozzák megmutatni az iskolai bizonyítványaikat. Ennek oka egyrészt az, hogy 6 hónapon keresztül minden nap találkozunk, így közeli kapcsolat alakul ki, másrészt pedig az, hogy a családban nem mindig kapják meg az elismerést, itt pedig ez állandó, mert erre nagy szükségük van arra.

- Erika köszönöm, hogy időt szakítottál rám, és hozzájárultál szakdolgozatom sikeréhez. Szívből kívánom, hogy munkátokat még nagyon sokáig ilyen odaadással végezzétek, és rengeteg ember számára tudjatok segíteni, valamint megmutatni nekik a kiutat kilátástalannak tűnő helyzetükből.

- Köszönöm, reméljük, hogy így is lesz, neked pedig sok sikert kívánok az államvizsgához.

1. számú melléklet

Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület képzési nyilvántartásba vételi igazolása

Észak-Alföldi Regionális Munkaügyi Központ

Ügyiratszám: 1294-0/2009-5600 Tárgy: felnőttképzést folytató
Ügyintéző: Román Ildikó intézmény nyilvántartásba vétele

ÉRTESÍTÉS

Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület 4025 Debrecen Barma út 2. fs em. 1. ajtó 18560293-9499-529-09 KSH számú felnőttképzést folytató intézményt 00015-2009 számon 2009.01.15. napján 2013.01.15. napjáig

nyilvántartásba veszem.

A felnőttképzési tevékenység telephelye(i): -

A felnőttképzési tevékenység, szolgáltatás

módja	sorsz.	azonosítója	megnevezése	belső
Új	1	96	egyéb felnőttképzési szolgáltatás (Tanulástechnikai tréning)	Nem
Új	2	95	Álláskeresési technikák	Nem
Új	3	96	egyéb felnőttképzési szolgáltatás (Kulcskompetenciák fejlesztése tréning)	Nem
Új	4	96	egyéb felnőttképzési szolgáltatás (Tanulási - és munkamotiváció tréning)	Nem
Új	5	96	egyéb felnőttképzési szolgáltatás (Álláskereső klub)	Nem
Új	6	96	egyéb felnőttképzési szolgáltatás(Kommunikációs tréning)	Nem
Új	7	91	Előzetes tudásszint felmérés	Nem
Új	8	96	egyéb felnőttképzési szolgáltatás (Állásmegtartó tréning)	Nem
Új	9	96	egyéb felnőttképzési szolgáltatás (Együttműködési készségfejlesztés)	Nem
Új	10	96	egyéb felnőttképzési szolgáltatás (Szociális tanácsadás)	Nem
Új	11	96	egyéb felnőttképzési szolgáltatás (Munkatanácsadás)	Nem
Új	12	92	pályaorientációs, pályakorrektív tanácsadás	Nem
Új	13	96	egyéb felnőttképzési szolgáltatás (Egyéni álláskeresési tanácsadás)	Nem
Új	14	96	egyéb felnőttképzési szolgáltatás (Civil szervezetek létrehozása és működtetése tanácsadás)	Nem
Új	15	96	egyéb felnőttképzési szolgáltatás (Önismereti tréning)	Nem
Új	16	96	egyéb felnőttképzési szolgáltatás (Konfliktuskezelés)	Nem
Új	17	96	egyéb felnőttképzési szolgáltatás (Szolgáltatások minőségirányítása, - fejlesztése)	Nem
Új	18	96	egyéb felnőttképzési szolgáltatás (Emberi erőforrás menedzsment)	Nem

4400 Nyíregyháza Hősök tere 9.
Telefon: 42/594-010, Fax: 42/594-011, EARMK@LAB.HU

Új	19	00011533	Állampolgári ismeretek	Nem
Új	20	00011534	Közismereti tárgyak felzárkóztatása	Nem
Új	21	00011535	Szociális és kommunikációs készségek fejlesztése	Nem
Új	22	00011536	Önálló életvezetési stratégiák	Nem
Új	23	00011537	Protokoll és etikett	Nem
Új	24	00011538	Érdekképviseleti technikák	Nem
Új	25	00011539	Projekttervezés és megvalósítás	Nem
Új	26	00011540	Számítástechnikai alapismeretek	Nem
Új	27	00011541	Dramapedagógia	Nem
Új	28	00011542	Retorikai és beszédtechnikai alapismeretek	Nem
Új	29	00011543	Nemzetközi partnerkapcsolatok, interkulturális tanulás	Nem

Felhívom figyelmét, hogy

- a felnőttképzést folytató intézmény köteles a nyilvántartásba vételi számát a tevékenysége gyakorlása során használt képzési dokumentációban (jelentési ív, haladási napló, bizonyítvány, stb.), valamint a képzéssel kapcsolatos üzleti dokumentumokon folyamatosan használni, arról ügyfeleit tájékoztatni, tevékenységéről közreadott írott tájékoztatójában, programfüzetében szerepeltetni és az ügyfelek által jól látható módon kifüggeszteni,
- a 48/2001. (XII.29) OM rendelet 11.§ (2) bekezdésében meghatározott módon tevékenységéről beszámolót kell benyújtania.
 - Ennek alapján **első beszámolási kötelezettsége:** 2011.01.15.
 - második beszámolási kötelezettsége:** 2013.01.15.
- a nyilvántartásba vétel iránti kérelemben, illetve annak mellékleteiben meghatározott adataiban történő változást, azok bekövetkeztétől számított 15 napon belül be kell jelentenie a nyilvántartást vezetőnek,
- a nyilvántartást vezető kérelmére köteles, illetve hivatalból jogosult a nyilvántartásba bejegyzés érvényességének időtartama alatt ellenőrizni, hogy a nyilvántartásba vétel feltételei továbbra is fennállnak.

A regionális munkaügyi központ hatásköre és illetékessége a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény 8.§ (4) bekezdésén, továbbá a felnőttképzést folytató intézmények nyilvántartásba vételének részletes szabályairól szóló 48/2001. (XII. 29.) OM rendelet 2. § (3) bekezdésén alapul, a jogorvoslatról szóló tájékoztatást a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 72. § (4) bekezdése alapján mellőztem.

Nyíregyháza, 2009. január 15.

Miskó Istvánné
főigazgató nevében és megbízása alapján

Kapi-Béla
Osztályvezető

Kapják: Ügyfél,
Iráttár.

2. számú melléklet

Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület Közismereti tárgyak felzárkóztatása elnevezésű képzés programakkreditációs tanúsítványa

 FELNŐTTKÉPZÉSI AKKREDITÁLÓ TESTÜLET	H-1085 Budapest, Baross u. 52. Tel.: 06 1 433 1736 Fax: 06 1 433 1737
--	---

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-3979**
Ügyintéző: Baráth Emese

PROGRAMAKKREDITÁCIÓS TANÚSÍTVÁNY

A Felnőttképzési Akkreditáló Testület a felnőttképzést folytató intézmények és a felnőttképzési programok akkreditációjának szabályairól szóló 22/2004. (II. 16.) Kormányrendelet alapján lefolytatott programakkreditációs eljárás eredményeként tanúsítja, hogy a felnőttképzést folytató intézmények nyilvántartásában **00015-2009** szám alatt bejegyzett

Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület

melynek székhelye: 4025 Debrecen, Barna u. 2. fsz. 1.

által folytatott **495** óraszámú **Közismereti tárgyak felzárkóztatása** elnevezésű képzési programja, melynek alapján a mellékletben részletezett kompetenciák szerezhetők meg, megfelel a 24/2004. (VI. 22.) FMM rendeletben előírt akkreditációs követelményeknek.

Az akkreditáció érvényes: **2010. március 10. - 2014. március 10.** napjáig.

Budapest, 2010. március 10.

Jókai István
Felnőttképzési Akkreditáló Testület
elnöke

3. számú melléklet

Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület Intézmény-akkreditációs tanúsítványa

 <p>fat FELNÖTTKÉPZÉSI AKKREDITÁLO TESTÜLET</p>	<p>H-1085 Budapest, Baross u. 52. Tel.: 06 1 433 1736 Fax: 06 1 433 1737</p>
<p>Intézményakkreditációs lajstromszám: AL-2222 Ügyintéző: Fekete József</p>	
<h3>INTÉZMÉNY-AKKREDITÁCIÓS TANÚSÍTVÁNY</h3>	
<p>A Felnőttképzési Akkreditáló Testület a felnőttképzést folytató intézmények és a felnőttképzési programok akkreditációjának szabályairól szóló 22/2004. (II. 16.) Kormányrendelet alapján lefolytatott intézményakkreditációs eljárás eredményeként tanúsítja, hogy a felnőttképzést folytató intézmények nyilvántartásában 00015-2009 szám alatt bejegyzett</p>	
<h4>Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület</h4>	
<p>melynek székhelye:</p>	<p>4025 Debrecen, Barna u. 2. fsz.1.</p>
<p>által folytatott felnőttképzési tevékenysége megfelel az akkreditációs eljárás és követelményrendszer részletes szabályairól szóló 24/2004. (VI. 22.) FMM rendeletben előírt akkreditációs követelményeknek.</p>	
<p>Az akkreditáció érvényes: 2010 június 2. - 2014 június 2. napjáig.</p>	
<p>Budapest, 2010 június 2.</p>	
	<p> Jókai István a Felnőttképzési Akkreditáló Testület elnöke</p>

4. számú melléklet

Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület Hátrányos helyzetű emberek komplex felzárkóztató képzésének programakkreditációs tanúsítványa

H-1085 Budapest, Baross u. 52
Tel.: 06 1 433 1736
Fax: 06 1 433 1737

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-5670**
Ügyintéző: Baráth Emese

PROGRAMAKKREDITÁCIÓS TANÚSÍTVÁNY

A Felnőttképzési Akkreditáló Testület a felnőttképzést folytató intézmények és a felnőttképzési programok akkreditációjának szabályairól szóló 22/2004. (II. 16.) Kormányrendelet alapján lefolytatott programakkreditációs eljárás eredményeként tanúsítja, hogy a felnőttképzést folytató intézmények nyilvántartásában **00015-2009** szám alatt bejegyzett

Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület

melynek székhelye: 4025 Debrecen, Barna u. 2. fsz.1.

által folytatott **580** óraszámú **Hátrányos helyzetű emberek komplex felzárkóztató képzése** elnevezésű képzési programja, melynek alapján a mellékletben részletezett kompetenciák szerezhetőek meg, megfelel a 24/2004. (VI. 22.) FMM rendeletben előírt akkreditációs követelményeknek.

Az akkreditáció érvényes: **2011. június 29. - 2015. június 29.** napjáig.

Budapest, 2011. június 29.

Szántó Zoltán
elnök

5. számú melléklet

Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület Az elhelyezkedést, és az önálló életvitelt segítő képzési program hajléktalan emberek számára elnevezésű képzés programakkreditációs tanúsítványa

H-1085 Budapest, Baross u. 52
Tel.: 06 1 433 1736
Fax: 06 1 433 1737

Programakkreditációs lajstromszám: **PL-5673**
Ügyintéző: Baráth Emese

PROGRAMAKKREDITÁCIÓS TANÚSÍTVÁNY

A Felnőttképzési Akkreditáló Testület a felnőttképzést folytató intézmények és a felnőttképzési programok akkreditációjának szabályairól szóló 22/2004. (II. 16.) Kormányrendelet alapján lefolytatott programakkreditációs eljárás eredményeként tanúsítja, hogy a felnőttképzési folytató intézmények nyilvántartásában **00015-2009** szám alatt bejegyzett

Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület

melynek székhelye: 4025 Debrecen, Barna u. 2. fsz.1.

által folytatott **700** óraszámú **Az elhelyezkedést és az önálló életvitelt segítő képzési program hajléktalan emberek számára** elnevezésű képzési programja, melynek alapján a mellékletben részletezett kompetenciák szerezhetők meg, megfelel a 24/2004. (VI. 22.) FMM rendeletben előírt akkreditációs követelményeknek.

Az akkreditáció érvényes: **2011. június 29. - 2015. június 29.** napjáig.

Budapest, 2011. június 29.

Szántó Zoltán
elnök

6. számú melléklet

Képzési felhívás

TÁMOP-5.3.1-C-09/2-2010-0068 „Trambulin”

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület által megvalósított projekt.

Felnőttképzési nyilvántartási szám: 00015-2009

Intézményakkreditációs lajstromszám: AL-2222

Programakkreditációs lajstromszám: PL-5670

4025 Debrecen, Barna utca 2. fsz. 1.

Tel/fax: +36 52 410 640

e-mail: orszagostranzit@gmail.com

Projektismertető

Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület a TÁMOP 5.3.1-C „Első lépés” – alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkezők képessé tevő és önálló életvitelt elősegítő programjai keretében valósítja meg „Trambulin” című projektjét. A projekt keretében Debrecenben és a környező településeken élő, alacsony iskolai végzettségű vagy elavult, nem piacképes szakképzettséggel rendelkező nők számára nyújtunk segítséget abban, hogy megtalálják a számukra megfelelő képzési, illetve munkalehetőséget.

Célunk, hogy a több mint öt éve a munkaerő-piacról kikerült, vagy munkatapasztalattal nem rendelkező nőket felkészítsük a munkaerő-piacra való visszatérésre, illetve képzésbe való bekerülésre, kompetenciafejlesztéssel, tanácsadással és személyre szabott segítségnyújtással.

Terveink szerint projektünkbe 45 nőt vonunk be háromszor 15 fős csoportokban.

A projekt megvalósításában partnerként közreműködik a Frekvencia Egyesület és a Civis Kurázi Szociális Közhasznú Szövetkezet.

A csoportonként hat hónapig tartó, 580 órás felnőttképzést szociális munka, pszichológiai tanácsadás, az iskolai szünetek idején gyermekfelügyelet biztosítása és használt ruhák, játékok, háztartási eszközök börzeje egészíti ki. A képzés időtartama alatt a résztvevők számára minden képzési napon 2 000 Ft képzési támogatást nyújtunk. A képzés helyszíne: 4024 Debrecen Arany János utca 2. I.em. 3.

A második csoportban részt vevő nők toborzása szeptembertől kezdődik, a hat hónapos képzés 2011. október 3.-2012. március 30. között valósul meg

A projekt 2011. március 1.-től 2012. október 31.-ig tart.

2011. augusztus 24.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

7. számú melléklet

Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület honlapja

8. számú melléklet

Az Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület logója

9. számú melléklet

Tanulmányi kiránduláson készült fényképek

